

Un număr vechiu 7 lei

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENTĂ — LEGISLAȚIUNE — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE — SOCIOLOGIE

Director: N. C. SCHINA

COMITETUL :

D. NEGULESCU, Profesor la Facultatea de drept din București, GR. CONDURATU, Consilier la Curtea de Apel București
 ALEX. CERBAN Dr. în Drept din Paris ALFRED JUVARA Dr. în Drept din Paris IOSEF G. COHEN Avocat TR. ALEXANDRESCU Post Prim-Presed. Trib. Avocat V. ANGHELOVICI Dr. în Drept din Paris EUG. EMMANUEL Dr. în Drept din Paris Avocat
 Profesor Universitar Avocat Jud. Trib. Ilfov Avocat
 Secretar de Redacție: E. C. DECUSARA, Dr. în drept din Paris, Directorul Statisticii Judiciare

ABONAMENTUL

Un an p. Bănci, Case Comerc. și Autorit. 300 lei
 „ Magistrați și Avocați fără supl. 150 „
 6 luni prețul cel de sus pe jumătate

APARE ODATA PE SAPTAMANA
 sub direcțiunea unui comitet

Abonamentele se plătesc totdeauna înainte

Redacția și Administrația

București, Ardei, 5 și Rahovei, 5

Lângă Palatul Justiției

— TELEFON 13/29 —

Conferințele dela Barou

D-l avocat Iosef G. Cohen va ține conferința sa Sâmbătă 21 Mai cor. în Sala de ședință a Trib. Ilfov s. 11 comercială, tratând despre: Legislația franceză de război în comparație cu legea română de război.

Conferința d-lui avocat Al. Velescu a fost amânată.

Despre ambele aceste conferințe vom face dări de seamă, după notele stenografice ce se iau de redactorul nostru d-l Decusară.

SUMAR

- *Congresul avocaților. (Un răspuns)*, de d-l Dem. I. Dobrescu, Decanul Baroului de Ilfov.
- *Probleme de procedură penală: Acuzatorul privat*, de d-l Dr. Eugen C. Decusară;
- *Un răspuns*, de d-l avocat I. Gr. Periețeanu.

JURISPRUDENTĂ:

- *Inalta Curte de Casație s. I: Al. Mateescu cu C. Pizone* (Cazuri când nu este admisibilă suspendarea executării hotărârilor atacate cu recurs la Inalta Curte. Art. 68 l. Curții de Casație), cu o *Notă* de d-l avocat Eugen Emmanuel;
- *Trib. Ilfov s. III c. civ.: Atena M. Stătescu cu Elena Căpitan T. C. Orezeanu* (Contestarea stărei civile a celui ce are o posesiune de stat conformă titlului său de naștere. Art. 295, 299 și 300 c. civil), cu o *Notă* de d-l avocat Al. Em. Lăzărescu.
- *Trib. Prahova s. II: Dr. I. Friedman din Câmpina, inculpat pentru art. 137 c. penal* (Lipsa elementelor acestui delict. Achitare), cu o *Notă* de d-l avocat I. Gr. Periețeanu.

CONGRESUL AVOCAȚILOR

Dăm loc cu plăcere întâmpinării ce d-l D. Dobrescu, Decanul Baroului de Ilfov, ne trimite cu privire la *Congresul avocaților*. Explicațiunile aduse de d-l Dobrescu pun în adevărata lor lumină faptele comentate în darea noastră de seamă din numărul trecut asupra naturii lucrărilor, a activității *Congresului* în general și asupra marelui lui importanță juridică și națională. Adăugăm că revista noastră și-a făcut un crez de a lupta totdeauna cu suflet generos și dezinteresat pentru marile cauze cari privesc viitorul Patriei și al neamului.

DIRECȚIUNEA

Dommule Director,

Citind darea de seamă ce ați publicat în numărul precedent asupra *Congresului avocaților*, am constatat cu toată părerea de rău că el n'a avut darul să satisfacă așteptările d-v. Criticați lucrările *Congresului* și nu sunteți pe deplin mulțumit de rezultatele atinse.

În calitate de amic sincer al revistei de sub conducerea d-v. țin să vă mărturisesc că, fără a înțelege să strig elogiul operei la care mi-a fost dat să conluerez, critica d-v. nu poate umbri măreția momentului unic,

trăit de o întreagă corporație, nici desființa însemnata activitate desfășurată de *Congres* și nici micșora consecințele lui juridice și naționale. Dați-mi voie să păstrez convingerea că acest *Congres* însemnează în țara noastră prima piatră pusă la reorganizarea generală a așezămintelor naționale, prima realizare în fapt a ideii de unificare legislativă și sufletească.

Nu pot tăgădui libertatea pe care fiecare o deține de a subscrie sau nu la recunoașterea meritelor altuia și înțeleg libertatea criticii, cu singura condițiune, firește, ca această critică, în general ușor de făcut, să fie și dreaptă. Ași avea dreptul să fiu mahnit, când ea se pornește fără motiv, când ea lovește pe un vechiu camarad de luptă; ar trebui să fiu revoltat, dacă n'ași crede că modul cum d-v. relațați faptele în darea d-v. de seamă și modul cum d-v. redați unele situațiuni pe care le-ați interpretat, iertați-mi cuvântul, alături de adevăr, provine din aceea că nu v'ați pus în măsură de a fi bine informat asupra debaterilor și discuțiunilor urmate în *Congres*.

Sunt dator deci să dau, pentru cititorii *Curierului Judiciar*, explicațiunile cuvenite.

Este adevărat că în programul *Congresului* a fost, pe lângă discuția pe articole a legii avocaților, și discuția asupra unificării legislațiunii. Ne dați sfatul, să recunoaștem tardiv, că trebuia să se discute în primul loc cestiunea teoretică a unificării și apoi legea avocaților. Dacă ați fi fost însă în curent cu marile neajunsuri de ordin național, moral și profesional, provocate de lipsa unei legi unitare de organizare a corpului nostru de avocați, ați fi văzut și d-v, că, atunci când îți arde casa, nu te poți ocupa mai întâi decât de stingerea focului. Iar dacă urmăreați în ziare relațiunile exacte ce s'au publicat asupra discuțiunilor din *Congres*, ați fi putut afla că nu s'a votat pe articole legea avocaților, ci numai s'a discutat și admis principiile de reorganizare unitară, iar anteproiectul legii s'a elaborat de Comisiunea aleasă de *Congres*, după cum sună și moțiunea votată de acest *Congres*. D-v. considerați acest rezultat insuficient. Baroul de Ilfov, subsemnatul și opinia publică toată suntem deplin mulțumiți, pentru că aceasta reprezintă pentru oricine apreciază serios mai mult de cât un pas, decât un început frumos pentru marea operă de contopire a viitorului. Lăsați-ne nouă dreptul să judecăm importanța lucrului, ca unii ce suntem cei dintâi interesați să desființăm împiedicările aduse exercitării profesiunii noastre. Noi, avocații, am pus față-n față elita României-Noi, care se găsește în profesiunea noastră, frații și-au simțit inimile, au simțit cât se iubesc și am găsit sufletul național.

De sigur, am regretat cu d-v. că parte dintre avocații

din București și din țară, n'au participat la lucrările Congresului. Am reușit însă să facem o operă pozitivă, cu concursul reprezentanților prezenți ai barourilor, strânși în așa de mare număr, și vă fac mărturisirea că nimic nu a lipsit frumuseții debaterilor și înălțimei discuțiilor bine preparate, grație acestei elite a barourilor, cărora nu am cuvinte pentru a le arăta recunoștința mea, pentru că meritul este al tuturor.

Cunoașteți ca și mine, domnule director, greutatea cu care în țară la noi se duc la bun sfârșit inițiativele cele mai generoase. Entuziasmul cu care a fost îmbrățișată acum doi ani ideea unei asociațiuni a juriștilor din România-Mare, de care vorbiți în darea d-v de seamă, n'a fost oare urmat de o lipsă absolută de activitate reală? Și dacă vă socotiți printre autorii teoretici ai Congresului avocaților, de ce nu vă bucurați și d-v. cum ar fi trebuit, că am reușit în fine să adun acum într'un mănuchi pe toți confrății țării noastre mărite, făcându-i să abandoneze ideile particulariste și să aspire către o reorganizare unitară? Incețiți dar de a fi un părinte sever și mai ales nedrept...

După cum bine știți, am luptat personal pentru înfrățirea baroului cu magistratura, care pentru mine este o religie. Sunt incredințat că am și realizat-o, fără să lovim nici în magistrați nici în avocați. Infrățirea s'a născut din respectul reciproc și egal, ea nu s'a făcut și nu se poate face nici cu sila nici cu amenințarea. De aceea la congres eu am reacționat imediat la ieșirea d-lui avocat O. Teodoreanu, care de altfel, a recunoscut singur, că, atunci când vorbea de unele defecte ale magistraturii, se gândea la o mîmă minoritate din timpuri ceva mai vechi. Reminiscentele fac uneori rău, o constat, și impresiunile d-v. mi-o dovedesc încă odată. Dar incidentul acesta a trecut aproape neobservat în ședință și mă mir că revista dv. atât de serios redactată l-a putut releva incomplet.

Trec mai departe. Observațiunea ce îmi faceți că congresul nu s'a preocupat deloc de problema unificării este de asemenea nedreaptă. Din schimbul de idei și din dezbaterile principiilor cari va fi așezată viitoarea organizare unitară a corpului de avocați, au reeșit în mod evident tendințele ce se vor manifesta și cu prilejul unificării generale. Un spectator neprevenit, dublat de un cugetător în ale dreptului, are de acum la îndămană un material prețios pentru a reflecta asupra destinelor viitoarelor noastre codificări. Și, în legătură cu aceasta, nu știu dacă numai pe temelile actualului așezământ juridic din vechiul regat va fi posibil să construim legiferarea unitară de mâine. De aceea nu împărtășesc părerea dv., că se atacă ideea de stat, dacă se împrumută toate părțile bune din legislația nouilor provincii, pentru că dreptatea nu se realizează cu idei șoviniste.

Dând aceste mici lămuriri, domnule director, pentru cititorii revistei în vederea restabilirii faptelor, îmi place să cred că nu vre-un resentiment în privirea persoanei mele v'a îndemnat să întrebuițați tonul și nota din darea dv. de seamă, pentru că acest resentiment n'ar fi cu nimic motivat. N'am înțeles să ating susceptibilitățile nimănui, invitând fără distincțiune presa politică și cea juridică, pentru ca debaterile Congresului să fie cunoscute de toți, ele interesând deopotrivă pe justițiabili ca și corpul juriștilor.

Nu vă fac injuria de a crede că prin articolul dv. ați voit să aduceți vreo jignire congresului, corpului de avocați sau numai subsemnatului.

Dați-mi voe, să vă aduc o singură învinuire: ați pierdut ocaziunea de a admira și a arăta toată strălucirea celui mai frumos, celui mai național și mai înălțător congres al țărilor unite.

În România Nouă trebuie să avem cu toții inimii mari, pentru că numai cu inimi mari putem face România-Mare.

LEM. I. DOBRESCU
Decanul Baroului de Ilfov

PROBLEME DE PROCEDURA PENALĂ

ACUZATORUL PRIVAT

Astăzi, când în mai în toate legislațiunile penale ministerul public a monopolizat exercițiul acțiunii publice, chestiunea acuzatorului privat ar părea că nu mai prezintă nici o importanță. Totuși, față cu slăbirea represiunii¹⁾, cu numărul din ce în ce mai mare al crimelor și delictelor, a căror autori rămân necunoscuți²⁾, membrii parchetelor și auxiliarii lor găsindu-se în imposibilitate de a exercita o acțiune promptă și eficace³⁾, s'a preconizat pe de o parte: 1. *Lărgirea drepturilor părții vătămate*, iar pe de alta 2. *Concesiunea dreptului de a urmări anumite delicta asociațiunilor, constituite tocmai în vederea represiunii și apărării intereselor publice.*⁴⁾

1. În trecut, prima formă a punerii acțiunii publice în mișcare și a exercițiului ei, era sesizarea instanței represive direct de către *acuzatorul privat*⁵⁾, care, deși cele mai adesea ori se confunda cu însăși *partea vătămată* sau *rudele sale*, însă de multe ori se exercita și de *persoane străine* sub forma de *acțiune populară (actio quis vis ex populo)*.

Sub această formă o întâlnim la *Greci și Romani*, a subzistat în vechiul drept francez chiar până la

1) Cfr. I. B. Georgescu. Contribuțiuni la o reformă a codului penal, Craiova, 1920. p. 37 și urm.

2) *Guillot*. Des principes du nouveau code d'instruction criminelle, p. 56 și urm.; *Morizot-Thibault*. De l'action du pouvoir sur les magistrats chargés de l'instruction criminelle. Paris, 1902, p. 55 și urm.;

3) După *Morizot-Thibault* din 220.000 de afaceri corecționale urmărite în Franța de ministerul public în 1901 abia 5000 au fost intentate de partea civilă, adică 2% ; iar din acestea în peste 3000 ministerul public a refuzat să susție acțiunea publică. Din afacerile urmărite de ministerul public 13.220, adică 6% , au fost achitate, pe când din afacerile intentate direct de părți numai 150, adică 3% . (op. cit. p. 80).

4) Cfr. *Paul Nourisson*. L'association contre le crime, Paris, 1901, p. 15, deasemenea și *Raportul* făcut Societății generale a Inchisorilor din Franța în 1896. *Revue Penitenciaire*, 1896 p. 510 și urm.; *Henry Joly*. Les associations et l'Etat dans la lutte contre le crime. Paris, 1895, p. 35; *E. Ferri*. La sociologie criminelle, No. 74, p. 92 și urm.; *De la Grasserie*. Des principes sociologiques de criminologie. Chap. VI, p. 158 și urm.; *Vidal*, Cours de droit criminel et science penitenciaire (Ed. 5), p. 788 și nota 2; *Labrode*. Lois nouvelles, 1907, p. 295 și urm.; *Tanovicianu*. Cours de procedură penală p. 48 și urm.; *Iulian Teodorescu*. Cours.; *Garraud*. Précis de droit criminel (Ed. 9) No. 375, p. 450; *A. Eyssautier*. Observation sur le projet de loi sur l'instruction criminelle, Paris, 1893, p. 30 și urm.

5) Pentru detalii *Carrara*. Programa del corso di diritto criminale. Firenze. Part. generale § 861, p. 595.

sfârșitul veacului al XVI-lea⁶⁾, și ființează și azi în Anglia.⁷⁾

Astăzi toate legislațiunile au restrâns puterile acuzatorului privat, rezervându-i numai dreptul de a pune în mișcare acțiunea publică, constituindu-se parte civilă, prin plângere adresată *direct* înaintea instanțelor represive de simplă poliție și tribunal corecțional, și *indirect*, prin ministerul public, în materie criminală⁸⁾, constituindu-se parte civilă dinaintea judecătorului de instrucție.

Prin urmare astăzi, ministerul public are *monopolul acțiunii publice*.⁹⁾

2. În sensul larg al cuvântului, prin *acuzator privat* se înțelegea în vechime orice persoană, care denunța instanței represive comiterea unei infracțiuni și punea în mișcare nu numai acțiunea publică, dar o și exercita în numele părții vătămate, când aceasta nu voia să ceară pedepsirea vinovatului, sau îi era teamă să o facă până ce obținea condamnarea lui.

Exercitarea acțiunii penale, acuzatorul privat o făcea deci în numele societății—*quis vis ex populo*.

Cicerone găsea foarte necesar rolul acuzatorului privat în stat, căci numai astfel s'ar putea, spunea el, înfrâna cutezanța infractorilor, cari calcă legile republicii fără teamă de pedeapsă.¹⁰⁾

În Grecia veche rolul de acuzator privat era socotit ca o datorie cetățenească și era îndeplinit de oratori de frunte, ca Eschyn, Lysias, Demostenes, Isoerat și alții.¹¹⁾

Ayrault¹²⁾ ne relatează la Romani, cazul lui Iulius Grecin, căruia Iulius Cesar îi dăduse poruncă să îndeplinească rolul de acuzator privat al lui Marcus Silanus, contra căruia vroia să se răsbune, însă acesta a refuzat, preferind să se sinucidă, decât să mijlocească comiterea unui act de injustiție.

Iacob Novelus ne confirmă deasemene că, încă în veacul al XV-a, dreptul de acuzator privat era în principiu admis aceluia, căroră nu le era oprit.¹³⁾

Mai târziu rolul de acuzator privat a fost permis unor anumite persoane și în special *părții vătămate* și rudelor sale.

Printre persoanele străine, care puteau să acuze din oficiu, erau: *judecătorul, avocații și sindicii fiscali*.¹⁴⁾

În Franța, *Ordonanța din 1670* și în Austria, *Obșteneasca judecătorească rânduială în criminal* a împăratului Ioseph al II-a, chiar au reglementat condițiunile în care trebuie să se facă acuzarea din oficiu.

Odată cu înființarea ministerului public, rolul acuzatorului privat este *subordonat* inactivității sale și limitat numai la anumite infracțiuni.

3. În Franța, până aproape de sfârșitul veacului al XVI-a ministerul public era parte alăturată părții civile, „care era adevărata reclamantă și acuzătoare“, cum ne spune penalistul Ayrault.¹⁵⁾

Abia în veacul XVIII, legislația intermediară suprimând pe acuzatorul privat, dă numai părții vătămate dreptul de a pune în mișcare acțiunea publică prin plângerea adresată *direct* instanței represive¹⁶⁾.

Codul de procedură penală menține acest drept al părții lezate numai în materie de contravențiuni și delikte corecționale (art. 145 și 182 Code d'instr. crim.), iar în materie criminală numai când s'a deschis acțiune publică de către ministerul public (art. 63, 64 Code d'instr. crim.), și când partea vătămată s'a constituit parte civilă.

Înainte Trib. corecțional sesizat *direct* de către partea vătămată, nu se poate da o hotărâre până ce nu s'a ascultat ministerul public, căci numai el are exercițiul acțiunii publice.

Când judecătorul de instrucție a fost sesizat *direct* de către partea vătămată, atunci acesta trebuie să comunice plângerea parchetului (art. 70 Code d'instr. crim.); iar ordonanța pe care acesta o dă, partea civilă poate să o atace în termen de cinci zile înaintea Camerei de punere sub acuzare (art. 135, Code d'instr. crim.).¹⁷⁾

4. În România, Regulamentul organic al Moldovei art. 348, prevedea dreptul de citațiune *directă* a părții vătămate înaintea instanțelor represive atât în materie corecțională, cât și cea criminală.¹⁸⁾

Abia în 1862, când s'a introdus ministerul public, s'a restrâns dreptul părții vătămate numai la afaceri corecționale, cele criminale fiind date în seama ministerului public, care avea „paza bunei orânduiri a liniștei obștești“¹⁹⁾.

6) *Pastoret*. Des lois pénales. T. 2, Part. IV, p. 10 și urm.; *Ayrault*. Ordre et formalité et instruction judiciaire. Liv. II Art. IV, No. 72, p. 240 și urm.; Cfr. *Tanoviceanu*. loc. cit.

7) Cfr. *Mittermaiere*. Traité de procedure criminelle, Paris, 1864, p. 206 și urm.; *Ser. Bentham*. Traités de legislation civile et pénales. T. 3, p. 506 și urm.

8) *Morizot Thibault*, op. c.t. p. 105 și urm.; *Thiry*. Cours, No. 391; *C. Dégois*. Traité élém. de droit crim. Paris 1911, No. 1452, p. 950; *Vidal*. Cours, No. 58, p. 787 și urm.; *I. Tanoviceanu*. Cours de pr. pen. No. 58, p. 44 și urm.; *R. Garraud*. Traité théorique et pratique d'instr. crim. T. I, p. 55.

9) Vezi Studiul legislațiunilor asupra acestui punct în *B. Aliména*. Studii di procedura penale, Torino 1906, p. 174 și urm.

10) *Cicerone*. Pro Roscio Armenino.

11) *Pastoret*. Des lois pénales. T. 2, p. 4 și urm.

12) *Ayrault*. Ordre, formalité et institution judiciaire. Liv. II, Art. IV, No. 73.

13) *Jacob Novelus*, Tractatus criminalis. Venetis, 1575.

14) *Roland*. Esprit du droit criminel, p. 235 și urm.; *Jul. Clarus*. Practica civilis at que criminalis. 1636. Quest. I, No. 1. G. Le Poittevin, Instruc. criminelle, art. 1 No. 29 și urm.

15) *Ayrault*. Ordre, formalité et institution judiciaire. Liv. II, Art. IV, No. 73 p. 245 și urm.

16) Vezi *Legea din 16 Sept. 1791*. tit. V și VI, art. 3, 6 și 20.

17) Vezi *Vidal*. loc. cit.; Cfr. *Démogue*. De la plainte de la partie civile lésée au juge d'instruction. *Revue pénitentiaire*, 1900 p. 451 și urm.

18) Cfr. *Tanoviceanu*. Cours de procedură penală No. 52 p. 39 și urm.

19) Vezi *Colecția Pastia din 1862*, intitulată «Codul Judiciar» În Muntenia ministerul public se introduse încă de la 1860.

Prin unificarea legislației și introducerea codului de procedură penală, împrumutat dela francezi, prin art. 5, 60, 61, 70, 137, 143 și 182 pr. pen. se reduce dreptul părții vătămate, ca acuzator privat, numai la investirea autorității penale, constituindu-se parte civilă, în afacerile penale de simplă poliție, iar în ce privește afacerile criminale, acest drept de investire îi este contestat²⁰.

5. În Ungaria, deși acuzarea este reprezentată în principiu de către ministerul public, însă partea vătămată, ca acuzator privat, are drepturi mult mai întinse.

„Vătămatul are un drept mai larg de a reprezenta acțiunea penală chiar fără concursul Parchetului și chiar în materie de crime—zic dd. dr. Romul Popp și Vladimir A. Mavrodineanu—depărtându-se astfel dela principiul practicat în procedura penală franceză și română, care reduc acest drept aproape la nimic, în special în materie de crimă. În cursul procedurii, vătămatul are chiar dreptul să-și însușească acțiunea penală la care Parchetul a renunțat“²¹).

În adevăr, în legislația ungară partea vătămată, ca acuzator privat, conform art. 41 pr. pen. ung. (legea XXXIII din 1896) poate acuza fără concursul Parchetului în cazurile prevăzute de art. 258²² pr. pen. (calomnie), art. 259²³ (insultă), art. 321²⁴ (violarea scrisorilor), art. 332 (violare de domiciliu), art. 418 (degradațiunea bunurilor altuia), art. 301 (lovituri grave), art. 431 (incălcarea proprietății altuia), etc.

Partea vătămată, în acest caz, se zice că exercită acțiunea ca *acuzator privat principal*. Ea poate exercita acțiunea și ca *acuzator privat subsidiar*, când parchetul nu-și însușește acțiunea sau când refuză de a o intenta, afară dacă nu cade în excepțiile prevăzute de art. 4 pr. pen. ung., căci atunci Parchetul nu poate exercita acțiunea publică decât numai în urma unei autorizări prealabile (vezi art. 8, 9 și 12 din legea XLI din 1914, asupra onoarei), sau în urma autorizării autorităților în drept, de pildă: calomnierea corpului diplomatic, suveranilor sau corpurilor constituite, etc.

Această acuzațiune subsidiară vătămatul și-o însușește după opt zile, socotite dela comunicarea hotărârii Parchetului că nu-și însușește acțiunea.

Chiar Regulamentul organic din Muntenia — art. 217 — nu dăduse părții vătămate dreptul de a investi instanțele represive de cât în afaceri de simplă poliție și corecționale.

20) *Tanoviccanu*. Curs de pr. pen. No. 52 p. 45, *Iulian Teodorescu*. Curs de procedură penală.

21) Legile referitoare la procedura penală rămase în vigoare în Transilvania, Banat și părțile românești ungurene traduse de *Romul Popp* și *Vladimir A. Mavrodineanu*, Președinte și Consilier la Curtea de Apel Tg. Mureșului. București Tip. *Curierul Judiciar*, 1920. Prefață.

22) Acest art. a fost modificat prin legea XLI din 1914, art. 1 asupra apărării onoarei.

23) Modificat prin legea XLI din 1914, art. 2.

24) Codul penal ungar este legea V din 1878, care cuprinde numai crimele și delictetele.

Totuși vătămatul are *drept de recurs* la procurorul general al Curții de Apel, pentru ca aceasta să și-o însușească; dacă nici procurorul general nu și-o însușește, atunci el rămâne deplin stăpân pe acțiunea publică.

Însă drepturile acuzatorului privat, fie el *principal* (când exercită acțiunea penală fără concursul Parchetului), fie *subsidiar* (când și-a însușit acțiunea penală refuzată de Parchet), sunt cu mult mai restrânse, ca acele ale procurorului; astfel: 1. *vătămatul*, ca acuzator privat, nu poate pretinde, ca în mod obligatoriu autoritățile și organele competente să-i dea concursul, ca să îndeplinească o cercetare prealabilă; 2. nu poate cere să i se trimeată dosarul; 3. nu poate cere fixarea imediată a termenului de judecată, afară de cazul art. 282 alin. 2 pr. pen. (conexitate); 4. nu poate ataca hotărârea Camerii de acuzare, decât în cazul când aceasta a decis stingerea acțiunii publice; 5. nu poate cere revizuirea (vezi art. 42 din pr. pen. ung., Legea XXXIII din 1896).

Când partea vătămată este un minor sau un individ pus sub curatelă, acuzarea privată o poate susține părintele sau tutorele minorului sau curatorul celui interzis (art. 47, pr. pen. ung.).

Acuzarea privată poate fi susținută în numele părții vătămate și de către un *avocat*, și aceasta este forma cea mai uzitată în Ardeal și Ungaria (vezi art. 48 pr. pen. ung.).

Drepturile acuzatorului privat se sting prin: *moartea* și prin *renunțarea* părții vătămate (vezi art. 49 pr. pen. ung.).

În caz de moarte, însă, dacă infracțiunea are de obiect o crimă sau un delict *contra proprietății*, moștenitorii acuzatorului privat pot să continue acuzațiunea, dacă în termen de 30 de zile dela moartea lui *decius* notifică continuarea acuzațiunii instanței represive; în celelalte cazuri, când ar fi vorba de ori ce alte infracțiuni, numai ascendenții sau descendenții părții civile, fratele, sora, soțul sau soția sa pot continua acuzațiunea.

În caz de *renunțare*, acuzatorul public nu mai poate reveni.

Renunțarea poate fi *expresă*, când s'a dezistat dela acțiunea penală, s'au *tacită*, când nu s'a înfățișat la proces sau nu a respectat un termen prescris sub pedeapsa închiderii acțiunii (vezi art. 49 pr. pen. ung.).

Aceasta însă numai în cazurile când acuzatorul privat are rol principal. Când acuzarea este susținută de către ministerul public, acuzatorul privat n'are decât un rol *secundar*: el nu poate pune concluzii decât în ceea ce privește pretențiunile sale civile (vezi art. 50, 51 și 52 pr. pen. ung.).

6. Principiul admis de toate legislațiile este că exercițiul acțiunii publice e un atribut al ministerului public, iar că partea civilă sau vătămată n'are decât un rol *secundar* și mărginit la dreptul

de a investi numai instanța represivă în anumite cazuri și ași valorifica pretențiunile sale civile în toate cazurile.

Însă acestui principiu a început să i se aducă excepțiuni, conferindu-se sau extinzându-se dreptul de acuzare nu numai părții vătămate, într-o măsură mai mult sau mai puțin largă, ci chiar unor colectivități sau asociațiuni, în scopul de a reprima anumite fraude, cari nu constituiau pentru ele un prejudiciu personal, direct și apreciabil, ci mai mult unul indirect.

Astfel în Franța, prin legea electorală delatată 15 Mai 1894, art. 123²⁵⁾ s'a dat dreptul alegătorilor unui colegiu de a intenta și exercita acțiunea publică, în caz de delict electorale²⁶⁾.

Acelaș principiu îl găsim și la noi, în legea electorală din 18 Feb. 1907, art. 40²⁷⁾.

„Legiuitorul dând dreptul, în caz când ministerul public n'ar fi luat inițiativa, alegătorilor prevăzuți de legea din 8 Iunie 1884, ca să intențeze și să susțină acțiunea publică, zice Curtea noastră de Casație, pentru pedepsirea tuturor delictelor comise în timpul alegerilor, prin aceasta n'a făcut din zișii alegători niște simpli denunțatori, ci i-a investit cu caracterul și prerogativele ce le are ministerul public după dreptul comun“²⁸⁾.

Deci iată un caz clasic de estindere a dreptului de a exercita acțiunea publică, acordat unei colectivități²⁹⁾.

În Franța s'a extins dreptul de a exercita acțiunea publică unor anumite asociațiuni și sindicate profesionale, de pildă: Legea din 30 Noembrie 1892, art. 17, dă acest drept asociațiunii medicilor de a intenta și susține acțiunea publică contra acelor cari practică în mod ilegal medicina; legea delatată 29 Iunie 1907, art. 9, dă dreptul sindicatelor agricole și viticole de a se constitui parte civilă și exercita acțiunea publică contra falsificatorilor de alimente și băuturi spirtoase³⁰⁾.

Un caz similar avem și în legislația noastră. Administrația forestieră are nu numai dreptul de a investi trib. presive relativ la delictetele silvice,

25) Cu toate modificările ulterioare ce-a suferit această lege în celelalte dispozițiuni, principiul inseris în art. 123 a rămas nealterat până astăzi.

26) Cfr. Villy. Notă la deciz. Cass. fr. 16 Martie 1878. S. 78. 1.433; Vidal. Cours No. 624, p. 788.

27) Vezi art. 134 din legea electorală din 8 Iunie 1884; Tanoviceanu. Cours pr. pen. No. 63, p. 48.

28) Cass. II. 16 din 15 Mai 1895. Bull. p. 52.

29) Vezi în acelaș sens art. 37 din legea poliției generale a Statului din 1 Aprilie 1903. Deasemenea art. 103 legea jud. de ocoale face o excepție în ce privește partea civilă, extinzând dreptul părței civile de a porni apelul nu numai al acțiunii private, dar și a celei publice; Cfr. art. 24 al. 3 l. j. pace din 1 Iunie 1894 și art. 37 al. 1 al. legii din 6 Apr. 1896. Vezi și Tanoviceanu. Cours pr. pen. No. 770, p. 499; Corneliu Botez. Noul codice de ședință al judecătorului de ocol. 1908, p. 1069, unde critică pe nedrept, credem noi, această inovație a legiuitorului.

30) Vidal. Cours, No. 624, p. 788.

dar au și dreptul de a face opozițiuni, apel, recurs, deci a exercita acțiunea publică. (vezi art. 85 cod. silvic și art. 178 și 197 alin. 3 pr. pen.).

Unele legislațiuni străine, de pildă, codul de procedură austriac (art. 15), german (§ 12) și norvegian (§ 25), au mers chiar mai departe, căci au extins dreptul de a exercita acțiunea penală asociațiunilor, sindicatelor profesionale și autorităților publice³¹⁾.

Acest drept se exercită sub forma de acuzațiune subsidiară.

În Franța, Liga moralității publice, în Congresul de la Bordeaux, ținut la 7 Iunie 1905, printre alte deziderate propuse pentru înfrânarea scrierilor pornografice și obscene, găsim și pe acesta: „Congresul propune de a se estinde dreptul de urmărire directă, înaintea instanțelor represive, asociațiunilor cari vor dovedi că urmăresc un scop de moralitate și utilitate publică, dând însă oare-care garanții contra abuzurilor“³²⁾.

Câțiva ani mai târziu, senatorul Béranger propune în Senat (27 Mai 1909) un proiect de lege, prin care se da dreptul de exercitare al acțiunii publice societăților cu caracter de moralitate și utilitate socială, în urma autorizării dată de Curțile de apel³³⁾.

Senatul însă nu și-a însușit proiectul, în urma opozițiunii Curților de apel din Franța, care s'au pronunțat contra lui.

Totuși congresul Uniunii internaționale de drept penal, secțiunea franceză, ținut la Rennes în 1910, și-a însușit economia proiectului de lege a lui Béranger și și-a exprimat dorința ca să fie transformat în lege³⁴⁾.

Revenind la țara noastră, d. C. Dissescu, ca Ministru de Justiție, în 1900, prin circulara 10.408 adresată procurorilor generali ai Curților de Apel, care cuprindea principiile viitoarei reforme a procedurii noastre penale, estindea dreptul părței vătămate (civile), în rolul de acuzator privat „de a pune în mișcare acțiunea publică și a o exercita singură, când ministerul public ezită sau refuză de a o pune în mișcare, precum și dreptul de a face apel, fie în materie de instrucție prealabilă, fie la instanța de judecată, chiar în caz de achitare a inculpatului“³⁵⁾.

31) Revue pénitentiaire, 1904, p. 826 și urm. Cfr. Caill. Discours à la conférence du stage de la Cour de Cass. (Gazette des Trib. 26 Noembrie 1900); Nourisson. Rapport à la Société de législation comparée, (Bull. 1903, p. 132 și urm.); Labrode. Lois nouvelles, 1907, p. 295 și urm.; I. Crémieu. L'action publique exercicée sous la forme collective dans la législation actuelle fr. Paris. 1900. p. 45 și urm.

32) Vezi Actes du Congrès contre la pornographie, p. 178 și urm. Cfr. Revue pénitentiaire, 1905, p. 693 și urm.

33) Vezi Revue pénitentiaire, 1909, p. 903 și urm. unde se găsește expuse pe larg economia legii și obiecțiunile ce i s'a făcut.

34) Vezi Bull. de l'Union Intern. de droit pénal, 1910, p. 218 și urm.

35) Principiile generale ale proiectului de lege pentru mo-

6. Din cele spuse mai sus, nu tindem la reînvierea *acuzatorului privat* din primele timpuri ale înjghebării represiunii publice, nici să introducem *acțiunile populare*, sau să restrângem drepturile ministerului public în ce privește exercițiul acțiunii penale, ci la o extindere în limitele compatibile cu ideile moderne de *represiune și de apărare socială, a drepturilor părții vătămate, ca acuzator privat, când ministerul public ezită sau refuză de a exercita acțiunea publică.*

In acelaș timp noi înclinăm, din aceleași motive spre o concesionare a exercițiului acțiunii publice asociațiunilor, sindicatelor sau societăților morale.

Căci, cum spune cu drept cuvânt d. Guillot, „acei cari atribue ministerului public monopolul absolut al acțiunii publice, denaturează caracterul misiunii sale. Ministerul public a fost instituit de necesitățile represiunii pentru a exercita acțiunea publică în mod obișnuit, iar nu ca să se paralizeze exercițiul ei. Desigur că Ministerului public îi incumbă sarcina de a lua inițiativa urmăririi infracțiunilor, însă aceasta nu însemnează că el trebuie să fie îndreptățit să răpească părții vătămate puțința de a și căpăta dreptate prin toate mijloacele, când ministerul public ar sta la îndoială sau ar refuza, căci Ministerul public nu e în realitate de cât un mandatar al părții lezate. Ceea ce trebuie înfrânat nu este dreptul părții vătămate de a investi instanța competentă sau a exercita acțiunea publică, ci abuzurile ce s'ar comite cu acuzațiuni neîntemeiate sau arbitrare”.³⁶⁾

Aceste principii trebuiesc reținute: Ministerul public este în principal, firește, organul care „veghează la buna orânduială a liniștei obștești”, cum se exprimă *Regulamentul organic*, însă, atât partea văjămată sau rudele sale, cât și toți cei indirect vătămăți, trebuie să aibă în *subsidiar* nu numai dreptul de a investi autoritatea penală, ci și de a conlucra alături de Ministerul public, la exercițiul acțiunii publice, *pe răspunderea lor.*

În deosebi *acuzarea subsidiară* va fi de o necesitate în afară de orice critică în afacerile delicate, de pildă, în materie de *delicte politice, de presă* (mai cu seamă incriminarea scrierilor obscene și pornografice), în combaterea *fraudelor*; în exercitarea acțiunilor disciplinare și penale derivând din legile care organizează exercițiul unor profesiuni (de ex. *medicina, avocatura, arhitectura* etc.) precum și combaterea delictelor ce nasc din atâtea

legi speciale, de pildă *codul silvic, legea pescuitului, legea vânătorului*,³⁷⁾ legile care reglementează sănătatea publică (falșificarea laptelui, alimentelor și băuturilor spirtoase), etc.

În afară de aceasta, concesionarea dreptului de a exercita acțiunea publică unor anumite asociațiuni autorizate de Stat, ca *acuzatori subsidiari*, va constitui un progres în materie de represiune, căci aplicațiunea sancțiunilor se va face mai repede și legile nu vor fi amenințate de a cădea în desuetudine prin incapacitatea sau desinteresarea organelor administrative însărcinate de a le aplica sau ofițerilor de poliție judiciară, meniți de a constata abaterile dela aceste legi.

Înfractorul, în acest caz, se va simți mai de aproape supravegheat ca până acum, perspectiva impunității lui mai puțin sigură și prin urmare temeritatea infractorului va fi mai mică, față cu riscul mărit de a fi descoperit.

Din acest punct de vedere, cuvintele lui *Cicerone* sunt și astăzi adevărate: „cu cât vor fi mai mulți acuzatori în Stat, cu atât se va înfrâna mai bine îndrăzneala infractorilor și respecta legile Republicii”.

Astăzi, când e la ordinea zilei marea problemă a unificării și revizuirii codului nostru de procedură penală, chestiunea *acuzatorului privat* trebuie să fie cercetată cu toată luarea aminte și adaptată în conformitate cu nevoile noastre actuale, în scop de a asigura o represiune cât mai promptă, mai bună și mai eficace.

E. C. DECUSARĂ

UN RĂSPUNS

„QUIS TULERIT GRACCHOS DE
SEDITIONE QUARENTES”
(Juvenal)

Când într'o adunare unul dintre oratori aduce atacuri la adresa cuiva și asistența îi acoperă cu-

37) În privința necesității de a se da dreptul de a exercita acțiunea publică și *asociațiunilor profesionale sau sindicatelor*, chiar când nu sunt vătămăte decât *indirect*, *Morizot Thibault* ne relatează următorul caz foarte interesant: *Mările restaurante din Paris* organiză o adevărată *Societate*, care avea de scop de a procura vânat în timpul oprit de legile asupra vânătorului, pescuitului etc. În urma unui denunț al *Asociațiunii pentru protecțiunea vânătorului*, care se constituise și parte civilă. Tribunalul Senei investit cu această acțiune, prin hotărârea dela 5 Dec. 1894, respinge acțiunea civilă pe motivul, că „ea aparține numai părții vătămăte”, și «un interes colectiv mai mult sau mai puțin vag nu ar putea în nici un caz să echivaleze cu interesul direct formal cerut». Desigur că Trib. Senei a dat o sentință foarte juridică, însă nu tocmai echitabilă, de oarece în mod *indirect* era vătămătată și această *asociațiune*, care avea de scop *protecțiunea vânătorului*, interes care se confundă însuși cu cel social: de a nu se stărpi vânatul în timpul înmulțirii. De aceea d. *Morizot Thibault* adaugă: «Unul din infractorii pedepsiți, a făcut această destăinuire: Femeea și copiii mei nu erau nici o dată mai fericiți, decât atunci când mă duceam să-mi execut peșeapsa, căci erau hrăniți admirabil de restaurantele Capitalei Parisului». *Morizot Thibault*, op. cit. p. 50.

difi-
area codului de procedură penală. *Curierul Judiciar* No. 51 din 2 Iulie 1900, p. 403.

36) *Guillot*, Des principes du nouveau code d'instr. crim. Paris, 1884, p. 80. *Bozérian* propuse în Senat câțiva ani mai târziu (1886) un proiect de lege care tindea la reprimarea abuzurilor *citațiunii directe* a părții lezate, înaintea instanțelor represiive, când acțiunea ar fi pornită din spirit de șicană, șantaj, răzbanare, etc. pedepsind-o în atare cazuri cu o amendă de la 100-10 000 fr. în folosul celui prevenit. (Cfr. *Varennes* Un an de justice 1901-902, p. 116 și urm.; *Labrode* Lois nouvelles, 1886. 4. 72).

vintele cu aplauzele sau tăcerea ei, se zice că-l aprobă, în mod expres sau tacit. Se zice, și cu toate acestea nu este exact. Sunt, în atari cazuri, anumite împrejurări datorit cărora tăcerea, unora dintre asistenți, lipsa de protestare din parte le, își găsește explicația, nu în aprobarea cuvintelor rostite ci în imposibilitatea de a reacționa.

Astfel s'au petrecut lucrurile în ședința congresului avocaților, când unul dintre oratori, d-l Oswald Teodoreanu, a atacat în mod vag magistratura țării, fără ca președintele congresului sau vreunul din membrii acelui congres, printre cari mă aflam și eu, să se fi ridicat spre a da o categorică demințire celor rostite de d-sa. Și totuși credința lor era că d-l Teodoreanu, pentru care personal am toată stima ce se datorește unui inimos și distins confrate, în impulsivitatea temperamentului său, svârlise o jignitoare, inoportună și vădit excesivă învinuire vizând una din cele mai importante și respectabile instituții ale Statului nostru. Această momentană pasivitate nu semnifică însă câtuși de puțin că d-l Oswald Teodoreanu a fost aprobat, căci altele sunt cauzele ei.

Președintele congresului, om ponderat, înțelept și cu tact, și-a dat bine seama că, luând cuvântul d-lui Teodoreanu, sau chemându-l la ordine, sau ridicându-se mai pe urmă pentru a desavua acerba și nelămurita eșire a oratorului, putea, dat fiind temperamentul d-lui Teodoreanu, să învenineze debaterile congresului și să provoace o penibilă discuție, pe care numai tăcerea o putea evita; iar membrii congresului ținând seamă de aceste considerațiuni și tăcând la rândul lor, n'au făcut decât să urmeze pacinica și prudenta pildă dată de d-l decan Dem. Dobrescu, pe care l'au înțeles.

Iată în prim rând ce am de spus pentru a răspunde întâmpinărilor ce mi s'au făcut de către unii domni magistrați, și în special articolului publicat de d-l Consilier C. Romano în ziarul „Universul” cu data de 9 Mai 1921, sub rubrica „Să auzim”.

În al doilea rând, și post factum, ții să se afle că eu personal, ca și marea majoritate a confrăților ce au luat parte la congres, împărtășim în totul legitima revoltă, cu atâta manieră exprimată de apreciatul magistrat în frumosul său articol anunțat; căci, ori cari ar fi greșelile, inerente tutulor ramurilor de activitate omenească, trebuie să recunoaștem că magistratura noastră, spre cinstea ei, e la înălțimea marelui rol pe care îl are, și că știe să-și facă întotdeauna datoria, în limitele acelei posibilități, care, la noi mai ales, vine să țărcească cele mai laudabile eforturi.

„Să auzim!” a exclamat d-l Romano, somînd pe d-l Oswald Teodoreanu să se explice. Răspunsul i-l dau eu, fără autorizația distinsului confrate dela Iași, astăzi, cred, recules.

Napoleon I, printr'un proiect de decret din 8

Septembrie 1810, a voit să impuie avocaților marea utopie de a presta jurământ la intrarea în corp că nu vor da consultații și nu vor pleda decât în pricini pe cari, în sufletul și conștiința lor, le-ar socoti juste. Desideratul napoleonian a rămas, fi-rește literă moartă; iar avocatura și-a urmat chemarea, cu toate fatalele-i imperfecții și păcate. Ce ar putea dar răspunde un avocat la somația d-lui Romano, când el însuși, ca colaborator la distribuirea justiției, nu înfățișează și susține totdeauna în fața oarbei zeite cauzele cele mai drepte și în toată goliciunea lor, fără ca prin acesta să devie mai puțin onorabil și demn de stimat?

Ar răspunde lucruri văzute și apreciate prin furturia prizmă a omului fără voie influențat și obsedat de acea complexitate de circumstanțe cari deformează, de cele mai multe ori, realitățile și le atribuie o falsă geneză. Și-ar trebui să sfârșească printr'un peccavi, din care s'ar desprinde un netăgăduit și dominant adevăr: că avocatura sau magistratura pledantă, cum foarte bine și generos a numit-o d-l Romano, ca și magistratura propriu zisă sau deliberantă, sunt două forțe cari concură la marea și fatalmente nedesăvârșitul act social al împărțirii dreptății, se completează și păcătuiesc reciproc, suferind de toate relele inerente naturei omenești, fără să iasă însă micșorate, și fără ca răzlețe rătăciri să le poată ridica meritul și prestigiul pe care-l au.

I. GR. PERIETEANU

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. I

Audiența dela 3 Decembrie 1920

Președinția d-lui G. N. BUZDUGAN, Președinte

Alex. Mateescu cu C. Pizone

Decizia No. 618

Recurs. — Suspendarea executării hotărârilor atacate cu recurs. — Cazuri de inadmisibilitatea acestei cereri. — Art. 68 legea Curții de Casație.

Dispozițiunile din art. 68 legea Curții de Casație, după cari în caz d' recurs se poate obține în anume cazuri suspendarea hotărârilor definitive date de Curți și Tribunale, consacără principiul că, în materie civilă, hotărârile ultimei instanțe de fond sunt exē utorii și ca atare suspendarea lor fiind numai o excepțiune este strict limitată la cazurile prevăzute de lege.

Prin urmare, în cazul când recursul este îndreptat în contra unei sentințe care nu mai poate fi atacată pe nici o cale, cererea de suspendare este inadmisibilă.

Curtea,

Ascultând raportul făcut în cauză de d-l Consilier I. N. Stambulescu, pe d-l avocat al recurentului St. Tudorache, în desvoltarea motivelor de casare cum și pe d-l avocat G. Marinescu în combateri;

Deliberând,

Asupra recursului făcut de Alex. Mateescu în contra

jurnalului No. 19047 din 16 Noembrie 1920 al Trib. Ilfov s. II, dat în proces cu C. Pizone.

Având în vedere cel de al doilea motiv de recurs astfel formulat:

«Violarea și greșită aplicare a art. 68 din legea Curții de Casație și exces de putere;

«Am susținut înaintea Trib. că, deși, petiționarul C. Pizone a făcut recurs înaintea Inaltei Curți de Casație pendent de S. I a acestei Curți—totuși fiindcă hotărârea Trib. atacată cu recurs, fiind pronunțată de Trib. ca instanță de recurs, a fost dată, nu numai în mod definitiv, dar și în ultimul resort, și împotriva căreia, ne mai existând nici o altă cale de atac — o cerere de suspendare a executării unei hotărâri este inadmisibilă în principiu;

«Că, în speță și cazul nostru, nu poate fi vorba de aplicarea disp. art. 68 din legea Curții de Casație, căci acest articol se referă la hotărârile Trib. și Curților de Apel, care judecă în mod obișnuit și după dreptul comun pronunțându-se asupra fondului litigiilor ca ultimă instanță;—ori, în speța noastră, s'a cerut suspendarea executării unei hotărâri pronunțate de Trib. potrivit art. 29 din dec-lege 1420/920, după casarea deciziei arbitrare de pe lângă jud. ocol. IV pentru motiv de violare art. 5 al. 3 din Dec.-Lege 1420/920 și exces de putere iar nu pentru incompetență;

«Trib. neținând seama de această obiecțiune și împrejurare a făcut o greșită aplicare a art. 68 din legea Curții de Casație, și a făcut un adevărat exces de putere, violând tot deodată și principiul gradelor de jurisdicțiune printr'o greșită interpretare a art. 24 din Dec.-lege 1420/920».

Având în vedere că, din jurnalul atacat rezultă că, recurentul în calitate de proprietar, a intentat acțiune înaintea Comisiunii arbitrare a jud. ocol. IV București, cerând pe temeiul art. 5 al. 3 și litera B. din decretul Lege 1420/920, rezilierea contractului de închiriere ce-l are cu intimatul și evacuarea acestuia din imobilul situat în str. Mitropolitul Dosoftei 46;

Că, această acțiune a fost respinsă de Comisia de arbitri, dar proprietarul făcând recurs la Trib. Ilfov, pentru exces de putere, violare de lege și eroare gravă de fapt, recursul și acțiunea de evacuare au fost admise prin sentința 765/920, pe care Trib. a pronunțat-o în ultim resort, neexistând nici o cale de atac în contra ei, de oarece recursul nu a fost întemeiat pe incompetența Comisiunii Arbitrale, ci pe celelalte motive admise de lege;

Că, însă, chiriașul C. Pizone, pe deoparte a introdus recurs în Casație în contra sentinței Tribunalului, iar pe de altă parte a cerut suspendarea executării ei, pe temeiul dispozițiilor art. 68 din legea organică a acestei Inalte Curți, ceea ce a și obținut prin jurnalul a cărui casare recurentul astăzi o cere;

Considerând că, potrivit art. 68 din legea precitată, în principiu vor putea cere punerea în lucrare a hotărârilor date de Curțile de Apel, sau de Tribunale, dar această punere în lucrare se va suspenda în anume condițiuni, în cazul când s'a pornit cerere în casație în contra lor;

Considerând că, dispozițiile din acest text de lege consacră principiul că în materie civilă, hotărârile ultimei instanțe de fond sunt executorii și ca atare suspendarea executării lor fiind o excepțiune, nu poate fi admisă decât în cazurile strict limitate și numai cu îndeplinirea condițiilor cerute de lege în acest scop;

Că, dacă între aceste condițiuni, legea cere și existența recursului în casație, aceasta presupune cazul unui recurs îndreptat în contra unei sentințe definitive dată de instanța de fond ca atare, textul de lege vorbind numai de asemenea sentințe, deci nu și de cele date de Tribunalul de județ ca instanțe speciale de recurs, caz, în care, cum este în speță, sentința pronunțată nu mai poate fi atacată prin nici o altă cale or-

dinară sau extraordinară prevăzută de lege și prin urmare nici cerere de suspendarea executării nu poate fi admisibilă. Că dar, numai cu violarea și greșita aplicare a dispozițiilor art. 68 din legea organică a acestei Inalte Curți Trib. a admis în speță cererea de suspendare, astfel că motivul de casare fiind fondat, urmează a fi admisă;

Considerând că prin casarea jurnalului Trib. sentința No. 765/920 a acelei instanțe urmează a fi menținută în ce privește puterea ei executorie, astfel că această casare are a fi pronunțată fără trimitere, conf. art. 35 din legea Inaltei Curți.

Pentru aceste motive, Curtea, casează, etc.

NOTĂ. — Hotărârea Inaltei Curți este foarte bună și precisă. Această hotărâre fixează perfect asemănarea pe care legiuitorul a creat-o între legea judecătoriilor de ocoale o parte din dispozițiile decretului lege din 2 Aprilie 1920.

În adevăr, am văzut în nota noastră din *Curierul Judiciar* (p. 107/921) echivalența interpretării art. 106 și 107 din legea judecătoriilor de ocoale în raport cu art. 24 din decretul lege din 2 Aprilie. Inalta Curte în hotărârea din speță confirmă acest fel de interpretare când spune că: „proprietarul făcând recurs la Tribunalul Ilfov, pentru exces de putere, violare de lege și eroare gravă de fapt, recursul și acțiunea de evacuare au fost admise prin sentința pe care Trib. a pronunțat-o în ultim resort, neexistând nici o cale de atac în contra ei, de oarece recursul nu a fost întemeiat pe incompetența comisiunii arbitrare, ci pe celelalte motive admise de lege”.

Asemănare în interpretarea celor două legi se găsește și în ceea ce privește suspendarea executării hotărârilor definitive ale instanțelor de fond.

În adevăr, Inalta Curte spune foarte precis, și aceasta este singura interpretare posibilă: „că dacă între aceste condițiuni (pentru a putea obține suspendarea executării) legea cere și existența recursului în casație, aceasta presupune cazul unui recurs îndreptat în contra unei sentințe definitive dată de instanța de fond ca atare, textul de lege vorbind numai de asemenea sentințe, deci nu și de cele date de Tribunalul de județ ca instanță specială de recurs, caz în care cum este în speță, sentința pronunțată nu mai poate fi atacată prin nici o altă cale ordinară sau extraordinară prevăzută de lege și prin urmare nici cererea de suspendarea executării nu poate fi admisibilă.

Acest considerent precizează cu toată claritatea echivalența misiunii Tribunalului când judecă ca instanță de recurs conform art. 24 din decretul chiriilor în raport cu funcțiunile sale tot ca instanță de recurs în baza art. 106 și 107 din legea judecătoriilor de ocoale.

EUG. EMMANUEL

Doctor în Drept din Paris. — Avocat

TRIBUNALUL ILFOV SECȚIA III C. C.

Audiența dela 12 Martie 1921

Președenția d-lui GR. SĂVESCU, Prim-președinte
 Athena M. Stătescu cu Elena Căpitan T. C. Orezeanu născută Petropol
 Sentința No. 159

Act de stare civilă. — Posesiune de stat. — Acțiune
 în anularea stării civile. — Martori. — Daune morale.

1. Nimeni nu poate reclama, dar nici contesta, starea civilă a celui care are o posesiune de stat conformă titlului său de naștere. Presumpțiunea de legitimitate legiuitorul a voit să o facă atât de intangibilă încât a interzis ministerului public să intervină în asemenea ocaziuni, chiar și numai pentru ca să dea vreo informațiune (art. 295, 299, 300 c. civ.), deși, la baza supresiunilor sau suposițiunilor de stat se găsește un delict grav, și câte odată o crimă. Călăuzit de asemenea principii, legiuitorul a oprit chiar și admiterea probei cu martori, dând crezământ numai actului de stare civilă întărit cu posesiunea de stat.

2. Cererea de daune, în sistemul procedurii române (vechiul Regat) trebuie să facă obiectul unei acțiuni separate, care trebuie introdusă pe filiera obicinuită și comunicată părții. Legiuitorul nu a admis la această regulă decât o singură excepție, în materie de contestațiune, autorizând pe intimat să ceară daune, atunci când contestatorul a căzut în pretențiunile sale.

S'au ascultat pentru reclamanta Athena M. Stătescu d-nii avocați G. Angelescu, I. Vasilescu și Vl. Athanasovici iar din partea pârâtei d-nii avocați N. Papadat și S. Rosental.

Tribunalul,

Asupra acțiunii civile introdusă de d-na Athena M. Stătescu cu petiția înreg. la No. 18550/920, în contra pârâtei Elena Căpitan T. C. Orezeanu;

Având în vedere că prin această acțiune reclamanta tinde a se anula starea civilă a pârâtei, ce pe nedrept și-și fi luat-o de fiică legitimă a defunctului Chr. N. Petropol și a d-nei Eliza Chr. N. Petropol;

Având în vedere susținerea părților orale și prin concluziunile scrise depuse la dosar cum și actele și lucrările din dosar;

Având în vedere că din susținerile orale și scrise ale părților, din actele și scrisorile din dosar, faptele cari au dat naștere procesului, se rezumă în modul următor:

La 20 Octomvrie 1896, Chr. N. Petropol, proprietar și arendaș, pe atunci domiciliat în comuna Tândărei, jud. Ialomița, s'a căsătorit cu Elisabeta născută Niță Ionescu, din București. Soțul avea 47 ani, soția 30 ani. Din căsătorie s'au născut, în primii patru ani, trei copii, doi băieți, Dumitru și Nicolae, cari nu au trăit decât puține luni, și o fată Elena, defendoarea din acest proces. Copilul Nicolae fiind născut la 1 Iulie 1899, iar copila Elena la 1 Martie 1900, intervalul între cele două nașteri este de 244 zile. Din ziua nașterii și până ce s'a măritat la 15 Ianuarie 1920, d-șoara Elena Petropol, a trăit în casa părinților săi, cari îi manifestau, tatăl mai cu seamă, cea mai mare afecțiune. I s'a dat instrucțiune și o educațiune îngrijită, în raport cu însemnata avere a lui Petropol. La căsătoria fetei, cu căpitanul, astăzi maiorul Orezeanu, tatăl i-a

constituit dotă o avere considerabilă, care avea să se mărească la moartea sa, adică la 24 Iulie 1920, cu tot ce posedea, mai puțin partea rezervată de lege, văduvei fără avere, căci Petropol a murit fără de a fi lăsat vreun testament.

Cât a trăit Petropol, nimeni, nici rude, nici din prieteni, nici din cunoscuți, nu a manifestat nici în convorbiri, nici prin corespondență, vreo îndoială asupra legitimității copilei Elena.

La 18 Octombrie 1920, trei luni după moartea lui Petropol, o soră a acestuia, certată cu fratele său, încă dinainte ca acesta să fie căsătorit, dar căreia el totuși îi servea o pensiuie lunară, intentează Elenei, ma'or Orezeanu, acțiunea de față, în supozițiune de stat.

Reclamanta susține și pretinde a putea dovedi că nici unul din cei trei copii a lui Petropol, nu sunt în realitate născuți de Eliza Petropol, care nu ar fi fost aptă a procrea, fără însă să articuleze din ce cauză; în special Elena Orezeanu ar fi fiica unei femei Florica zisă Lina Lică Vlad și a concubinului acesteia Ștefan Georgescu, fost condamnat la muncă silnică, pentru asasinat; o moașe anume Peiu, acum decedată, ar fi legat la ochi pe adevărata mamă, i-ar fi luat copilul și l'ar fi dus doamnei Petropol; când Lina Lică Vlad s'a dus la Petropol să-și reclame fetița, dânsul a bătut-o și a dat-o afară. Toate acestea zice reclamanta, răspunzând interogatoriului ce i s'a luat, le știe dela Grigore Ionescu, propriul frate al doamnei Petropol, care i le-ar fi comunicat cu vreo patru ani înainte de moartea lui Petropol.

Bazându-se pe prezumpțiunile ce ar rezulta din o serie de scrisori ce a depus la dosar și din alte împrejurări de fapt, reclamanta a cerut să i se admită a-și complecta dovada, prin martori.

La aceste cereri, defendoarea opune finele de neprimire, rezultând din dispozițiunile art. 295 c. civ., fr. 322, susținând că având o posesiune de stat, conformă cu actul său de naștere, nimeni nu este în drept să-i conteste starea civilă și că în consecință trebuie respinse, de plano, ca inadmisibile, atât proba a cărei administrațiune s'a cerut, cât și acțiunea însăși.

Considerând că principiul pe care se bazează finele de neprimire este nu numai incontestabil, dar ceea ce se întâmplă mai rar, a rămas până astăzi, necontestat atât în doctrină, cât și în jurisprudență, mulțumită atât preciziei și clarității textului, cât și rațiunii care l'a inspirat.

Considerând că legiuitorul declarând, în partea primă a art. 295 c. civ.: Nimeni nu poate reclama o stare civilă contrarie aceleia ce-i dă titlu și în partea doua: Nimeni nu poate contesta starea civilă a celui ce are o posesiune de stat, conformă titlului său de naștere, a înțeles să ocrotească legitimitatea, în marginele posibilului, dar mai cu seamă să asigure onoarea, liniștea și siguranța familiilor și a individului;

Considerând că dovada reșind din conformitatea actului de stare civilă, că posesiunea de stat este atât de puternică, că a putut îngădui legiuitorului să treacă cu vederea, peste o fraudă posibilă, considerând-o ca excesiv de rară și greu de realizat; că o asemenea măsură nu poate fi criticată decât în teorie pură și făcându-se abstracțiune de orice interes social, căci dacă grație ei se va fi putut strecura vreodată, în vreo familie, un copil, îmbrăcat numai în haina legitimității, în schimb acei ce au fost feriți de tentațiuni cupide și puși la adăpostul poftelor nesănătoase, sunt legiuini;

Considerând că această prezumpțiune de legitimitate, legiuitorul a voit să o facă atât de intangibilă, încât

a interzis, în cazul în care ne preocupă, până și ministerului public, nu numai orice urmărire, dar și orice informațiune, interdicțiune ce rezultă clar din combinațiunea art. 295, 299 și 300 c. c. deși aceste fraude au în totdeauna, la baza lor, un delict grav și câteodată o crimă; că aceste dispozițiuni cari ar putea părea excesive, la prima vedere sunt din contră întemeiate pe simpla preferință, pe care, cu drept cuvânt, legiuitorul a acordat-o probei reeșind dintr'un act autentic, întărit de înlanțuirea de fapte și împrejurări cari constituiesc posesiunea de stat, asupra șubredei și periculoasei dovezi cu martori (Laurent; Baudry-Lacantinerie).

Considerând că alegațiunea făcută de reclamantă, după care, printr'o hotărâre recentă, tribunalul de Seine, ar fi admis o altă jurisprudență în materie, nu poate fi decât rezultatul unei erori, provenite din faptul, că pentru prima oară, în Franța, dela introducerea Codului Napoleon, o instanță judecătorească, a admis o acțiune «en supposition de part»; că din contră, în această afacere (Procesul Blanchet-Godeville) s'au consacrat din nou aceleași principii, iar proba cu martori și în urmă acțiunea nu au fost admise, decât tocmai pe motivul că copilul Jean Blanchet, nu avea o posesiune de stat, conform cu titlul său de naștere. (Revue des grands procès contemporains. Anul 32. No. 1 și următoarele).

Considerând că așa dar finele de neprimire, fiind fundat în principiu, rămâne să vedem dacă este sau nu întemeiat pe fapte, dacă cu alte cuvinte se stabilește că Elena Petropol, astăzi Orezeanu, are un act de naștere valabil și dacă acest titlu este în conformitate cu posesiunea de stat.

In ce privește actul de naștere:

Considerând că defendoarea a prezentat în instanță un extract legalizat, după actul său de naștere, din care se constată, că la 3 Martie 1900, Christodor N. Petropol, însoțit de doi martori, a declarat ofițerului stărei civile din București, nașterea la 1 Martie, a copilei Elena, fiica sa și a soției sale Elisabeta; că originalul acestui act aflat în registrele păstrate de secțiunea I-a a acestui tribunal este investit cu semnăturile proprii ale lui Petropol, martorilor și ofițerului stărei civile și dresat în conformitate cu cerințele legii.

Considerând că în potriua acestui titlu reclamanta a ridicat două obiecțiuni: I-a că numele de botez al lui Petropol nu era Cristodor, ci Christu sau Christache și al II-lea că într'unul din originale, acel care a rămas la primărie este trecut numele de Pulopol, în loc de Petropol; că prima obiecțiune, nu are valoare întrucât numele de Christu și de Christache se întrebuițează ca diminutive a numelui de Christodor și că este natural ca într'un act public cineva să-și declare numele exact, iar nu diminutivul cu care este în genere denumit; că în ce privește numele Pulopol în loc de Petropol, aceasta este evident o eroare de copist, care nu se vede reproducă în originalul dela tribunal; că semnătura proprie a lui Petropol, aflate pe ambele originale, evedențiază această eroare, oricând reparabilă și care după cum afirmă defendoarea, în concluziunile scrise, ar fi chiar actualmente îndreptată; că prin urmare singurele obiecțiuni aduse actului de naștere, fiind lipsite de seriozitate, titlul acesta urmează să fie considerat ca bun și valabil și că având toată forța sa probatorie, de act autentic și public.

In ce privește posesiunea de stat:

Considerând că prin art. 294 c. c., legiuitorul a definit posesiunea de stat a unei persoane: «întrunirea de fapte îndestulătoare, ce arată legământul de filiațiune și rudenie între un individ și familia din care

pretinde a face parte», enumerând în același timp vreo câteva din aceste fapte, pe cari le denumește ca cele mai de căpetenie; că aceste fapte, fiind arătate cu titlu de exemplu și nefiind nici singurele cari să statornicească posesiunea de stat și nici lipsa vreunui din cele enumerate, neconducând la negarea existenței ei, rezultă că în această materie, puterea de apreciere a judecătorului a rămas întreagă, el neavând de a cerceta decât numai dacă întrunirea de fapte ce a constatat sunt sau nu îndestulătoare spre a-i forma convingerea de existența filiațiunei.

Considerând că este constant și netăgăduit, nici chiar de reclamantă, că defendoarea este una și aceeași persoană cu copila Elena, declarată prin actul de naștere ca fiica legitimă a soților Petropol; că această copilă a fost văzută în casa părintească din momentul nașterii sale și că a trăit acolo, până la căsătorie; că atât Petropol, cât și soția sa i-au arătat în totdeauna cea mai mare afecțiune; că au prezintat-o tuturor, rude și prieteni ce veneau la ei, ca pe fiica lor; că nimeni, cel puțin atât timp cât a trăit Petropol, nu a manifestat pe față, prin convorbiri sau prin corespondență vreo îndoială asupra legitimității sale și această situațiune a dăinuit douăzeci ani, ceace făcea, în momentul intentării acțiunii, cu o aproximațiune de puține luni, întreaga viață a defendoarei;

Considerând că în dosar se află actul de botez al copilei Elena Petropol, semnat de preotul paroh și de nasi, domnul inginer și doamna Berceanu; petițiunile adresate de Petropol, ministerului de instrucțiune, în vederea examenelor fiicei sale; dovada de depozite făcute la casa de depuneri, de Petropol pentru fiica sa; conținutul magazinului «Au Bon Gout» constatând furnituri făcute de soarei Petropol, pentru sume însemnate; certificatul medicului care o îngrijea; actul dotal, prin care tatăl îi constituie zestre o avere însemnată; actul de căsătorie, la care au figurat ca martori generalii Georgescu și Orezeanu și că toate aceste acte sunt tot atâtea confirmări ale posesiunii de stat.

Considerând că și pentru epoca după moartea lui Petropol, în timpul celor trei luni ce au trecut până la intentarea acțiunii, se mai găsesc în dosar: Cererea adresată Trib. de Elena Orezeanu, pentru deschiderea succesiunii, când s'au ascultat trei martori, din cari doi unchi din partea mamei, cari au declarat că este unica fiică și moștenitoare a lui Chr. Petropol; că tot din această epocă sunt și două deciziuni ale comisiunii de expropriere de Ialomița, pronunțate față de defendoare în calitatea sa de moștenitoare a averii tatălui său.

Considerând că nu se poate susține că prin faptul că după moartea lui Petropol și în ajunul intentării acestei acțiuni, un număr oarecare de persoane, au afirmat fie de bună credință, că Elena Orezeanu nu ar fi fiica legitimă a soților Petropol, prin aceasta s'ar fi infirmat posesiunea de stat a acesteia; că o posesiune de stat nu se bazează pe părerea absolută unanimă a tuturor, ci pe opiniunea celor mai mulți și mai îndreptățiți; că adesea în jurul averilor mari și în preajma succesiunilor posibile, apar ca spontanee, împrejurări de fapt și curente de opinii, cari au numai aparența adevărului.

Considerând că înlanțuirea de fapte și de acte ce am arătat, statornicind o posesiune de stat, din cele mai evidente și aceasta fiind conformă cu actul de naștere, nimic și nimeni, nu se mai poate opune, în calea legitimității astfel stabilite; că orice cercetare, orice administrațiune de probe, orice discuțiune chiar relative la această legitimitate, devine nu numai inutilă, dar ar constitui o flagrantă încălcare a legii; că prin

urmare. finele de neprimire urmează a fi admis și în consecință, respinse ca inadmisibile, atât probatoriul cerut de reclamantă, cât și acțiunea ce a intentat.

Considerând că defendoarea a cerut, prin concluziuni orale, puse în instanță, ca reclamanta să fie condamnată, pe lângă cheltueli de judecată și la daune, pentru prejudiciul moral, ce i-a adus, prin intentarea acestei acțiuni; că o asemenea cerere, după sistemul nostru procedural, urma să facă obiectul unei acțiuni, care trebuia introdusă pe filiera obicinuită și comunicată părții adverse, spre a nu o surprinde în apărarea sa; că în codul nostru de procedură legea a făcut în această privință o singură excepțiune, în materie de contestațiune, autorizând pe intimat să ceară daune, atunci când contestatorul a căzut în pretențiunile sale, dar că tocmai această excepțiune confirmă regula; că astfel formulată cererea de daune este rău introdusă.

În ce privește cheltuelile de judecată, tribunalul apreciind le fixează la zece mii lei.

Pentru aceste motive, Trib. respinge acțiunea, etc.

(ss) Gr. Săvescu; N. Venculescu.

NOTA. — După cum se vede din citirea sentinței de mai sus, este vorba de o contestațiune de stat, pe care a întreprins-o d-na M. Stătescu, în contra d-nei Elena Căp. Orezeanu, pentru a se constata de către Tribunal că d-na Elena Orezeanu, nu este fiica legitimă a soților Petropol, și încă mai precis, că nu este fiica d-nei Eliza Petropol. Printr'o subtilă afinitate, acțiunea de față prezintă o apropiată înrudire cu acțiunile în contestațiune de legitimitate și celelalte de felul acesteia numai că modul cum a fost pusă chestiunea, de către reclamantă, retează legătura mai aproape de sursă, căci e vorba de însăși contestarea maternității. Reclamanta se bazează pe prezumpțiuni ce-ar rezulta din o serie de scrisori depuse la dosar și din alte împrejurări de fapt, pretinzând să facă dovada completă că d-na Elena Orezeanu nu este născută de Eliza Petropol, și că ar fi dimpotrivă fiica unei femei Florica etc. și că în fine ceace ar mai întări aceste afirmațiuni ar fi și faptul că d-na Petropol crea înaptă să procreeze. La toate aceste prime afirmațiuni, ce în parte formau *scrisuri, fapte materiale și indicii*, partea adversă cu concursul Tribunalului a oprit cu succes salutarele efecte ale articolului 295 c. civ. (fr. 322), și prin care nu-i este nimănui permis să conteste starea civilă a cuiva când se găsește întrunite la un loc actul de naștere conform cu o posesiune de stat constantă, care nu este în contradicție cu actul de naștere.

Fără îndoială că articolul 295 a prins oarecare autoritate din cauza aplicării lui la majoritatea cazurilor de speță asemănătoare cu cea de față, dar nu identice. Art. 295 era supapa de siguranță de care trăgea «pater familias» modern când venea să-i arunci insulta că nu el, ci... altul ar fi autorul copilului a cărui stare civilă se contestă. Atunci de comun acord soții prin aceleași sentimente protestau cu energie. Lupta era grea, scandalul inevitabil, defendorii cel puțin în număr de trei: conilul, tatăl și mama., jurisprudența printr'o clemență constată oprea acțiunea, grație articolului 295.

Pe lângă cazul acesta destul de frecvent de altfel, apare și genul acțiunii noastre de mai sus, unde era vorba de contestare de maternitate și la care jurisprudența nu a avut ocazia să facă o aplicațiune așa de constantă de oarece asemenea procese se iveau extrem de rar. Acțiunea aceasta nu jignea

întru nimica susceptibilitatea tatălui, ca în cazul precedent. Din două una: ori soțul era complet ignorant al manoverilor ce practicase soția lui și atunci revelațiunea în chestie nu putea să-i facă decât o deosebită plăcere, fiindcă fusese slab cu duhul și de bună credință; sau era complice și atunci fraudase legiuirea relativă la adopțiune, care este foarte severă cea-ce nu poate fi îngăduit.

Așa dar valoarea negativă a art. 295 pierde din influența sa în această ipoteză din lipsă de argumente ce ar fi putut pleda în favoarea exemplului dintâi. Chestiunea care se pune clar în ipoteza noastră este a se ști dacă *da* sau *nu*, s'au practicat de către soție acele manevre dolosive, denumite supoziție sau substituțiune de copil?

Soțul se rezumă la o chestie de dovadă; și cum în noțiunea de dol sânt cuprinse toate aceste machinațiuni de mai sus, fiind vorba de simple fapte materiale, singurul mod de probațiune erau martorii. Este știut că *dolul* face excepțiune asupra tuturor regulilor de probațiune.

Cercul nostru de argumentare a scăpat desigur din vedere chiar legiuitorului. Căci art. 295 cere o posesiune de stat. Posesiunea de Stat în cele mai dese cazuri este dictată de însuși tatăl copilului. El îl recomandă în societate, el îi scrie scrisori, el îl întreține în pensionate sau îi depune economii la bancă, ori în ambele noastre ipoteze, această posesiune de stat are la temelie ei sau o complicitate de dol cu intenția de a ciuda regulile adopțiunii sau ignoranța unui fapt grav care a clădit o posesiune de Stat pe completă eroare.

Într'un caz ca și cellalt, această posesiune de stat este viciată, de oarece pleacă dela niște fapte care nu sânt creatoare de situațiuni juridice legitime. Iată dar într'un cuvânt ce este posesiunea de stat într'un caz ca al nostru! ? Nimic altceva decât imperativul tatălui, și tot decorul exterior, toate complimentele și atitudinea celor ce frecventează casa, nu sânt decât rezultatul voinței unui singur om: *tatăl*. Așa dar, scrisorile emane, documentele casnice, etc. cerute de lege, vor fi satisfăcute cu prisosință dacă ne vom plasa dintr'un asemenea caz.

De aceea în această materie prezumpțiunile sânt cumpănite într'o măsură specială și faptele cât și indiciile materiale au o valoare deosebită. Ca exemplu de indicii se citează asemănarea obrazului, a vocii, a corpului sau al oricărui alt fenomen de ereditate fizică sau chiar din circumstanțele cum a fost părăsit sau furat copilul, etc.

Dar regulile asupra probelor vin hotărâtor în apărarea tezei noastre. Cel ce face o afirmațiune trebuie s'o probeze. În cazul nostru reclamanta vrea să probeze adevărul alegațiunilor sale. Partea adversă o ia mai repede, și se însărcinează singură să facă proba că conform cu art. 295 posesiunea sa de stat este constantă etc. și în sprijinul apărării invoacă tot felul de acte emane dela o singură persoană, dela *tatăl*, și martori solvabili de botez invitați la această petrecere tot de *tatăl* copilului, și așa mai departe.

Dar nu este plausibil de crezut că scrisorile depuse de copil și martorii evenimentelor solemne să fi avut loc zilnic și că între ele să nu fi rămas spații de timp vacante. Atunci, punându-ne din punct de vedere idea, nu-i este oare permis reclamantei, care dela început se oferise să ia sarcina probei, să zică: *dați-mi voce să-mi arăt probele mele între spațiile acestea de timp rămase*

vacante, ca să dovedesc că posesiunea de stat, între altele, nu este constantă? Să vă dovedesc că acei cari tratau copilul ca atare în timpul vieții lui Petropol, o făceau cu unicul scop ca să gădile susceptibilitatea și plăcerea imaginarului părinte, care-i primise așa de bine și așa de des.

Posesiunea de stat, iată un complex de fapte aparente asupra cărui planează adesea un imens semn de întrebare!

Așa că anumite considerente ale Tribunalului, cari se întemeiază de ex. pe faptul că acea copilă a fost văzută în casa părintească din momentul nașterii sale și că a trăit acolo până la căsătorie; că nimeni, cel puțin atât timp cât a trăit Petropol, nu și-a manifestat pe față, vre-o îndoială asupra legitimității sale, etc. își găsesc o promptă deslegare în cele spuse de noi mai sus.

Ceace este însă foarte interesant în argumentarea Tribunalului, este puterea sa de apreciațiune, când zice, că din întrunirea faptelor ce a constatat îi este îndestulător spre a-și forma convingerea despre existența filiațiunii. Ca să ajungă cineva la această convingere și concluzie trebuie să treacă în prealabil printr'o oarecare filieră. Filiațiune, și mai cu seamă filiațiune legitimă, presupune întrunirea mai multor fapte, și anume, că copilul este născut dintr'o căsătorie legitimă, că tatăl cât și mama sunt adevărații părinți ai copilului. Ori, în cazul nostru, nu a fost vorba de o acțiune în contestațiune de legitimitate, ci pur și simplu de o confestațiune a maternității. Și tribunalul se pronunță asupra mai mult chiar decât i s'a cerut, căci, fapt curios, maternitatea, adică faptul material al nașterii fiind contestat, pârâta invoacă posesiunea de stat, în care tatăl copilului este parte și primul martor al afacerii.

La 3 Martie 1921, I-a Secțiune a Trib. Civil al Senei a pronunțat o sentință într'o afacere exact identică cu a noastră, în sensul temei pe care o susținem. Soții Blanchet, de comun acord, prezentaseră lumii un copil care trecea „erga omnes” ca fiind al lor după regulile naturei, când într'adevăr el aparținea unei femei străine. Toată lumea ignora adevărul, și copilul avea o posesiune de stat aparentă în favoarea lui, coroborată de actul său pe naștere. Toate actele emantate dar dela Blunchet tatăl conduceau la stabilirea unei posesiuni de stat. Dar acțiunea intentată de Godeville susținea nu viciul unei posesiuni de stat, ci un delict civil, de un caracter dolosiv, cu numele de substituțiune de copil. Mici și vagi prezumpțiuni au permis Tribunalului să ordone o anchetă, și martorii au fost ascultați precum și medici, de oarece se pretindea că d-na Blanchet fusese inaptă să procreeze. La anchetă s'a opus o contra-anchetă și din spusele martorilor a rezultat că copilul nu era născut de D-na Blanchet, și că este în posesiunea unei false stări civile.

Sentința de mai sus a Trib. din Paris aduce o formidabilă întorsătură în sistemul învechit al jurisprudenței de până acum, cu toate că această sentință n'a fost nici prima și desigur nici ultima în genul acesta.

Că nu hrănim o speranță vagă la idea că o schimbare însemnată se va desemna în viitor, este chiar Anteproiectul de revizuire al codului nostru civil, elaborat de savantul profesor D. Alexandresco și în care viitorul articol 21 (fost 296) va suna astfel: „În lipsa unui act de naștere sau de posesiune de stat statornică, sau dacă copilul a fost înscris sub

nume mincinoase, ori ca fiind născut din tată și mamă necunoscuți, sau dacă este copil găsit, dovada maternității poate fi făcută prin martori.

Aceeași soluție este admisă dacă s'a substituit un copil în locul altuia, sau dacă s'a făcut să se treacă ca copilul unei femei un alt copil, pe care ea nu l'a născut în realitate, și aceasta chiar dacă ar fi existat, în speță, un act de naștere conform cu posesiunea de stat“.

ALEX. EM. LĂZĂRESCU

Doctor în Drept dela Paris. — Avocat.

TRIBUNALUL PRAHOVA SECȚIA II-a

Audiența dela 17 Decembrie 1910

Președenția d-lui C. CRISTODORESCU, Judecător
Sentința corecțională No. 1388 *)

Medic. — Certificat atribuind o falsă-cauză unor leziuni corporale. — Eroare de diagnostic. — Simulația pseudo-pacientului. — Art.137 c. p., (160 c. p. fr.). — Elementele constitutive ale delictului prevăzut și pedepsit de acest text. — În ce constă circumstanța agravantă prevăzută de lego?

1. Pentru ca delictul prevăzut și pedepsit de art. 137 c. p. să poată fi legalmente constituit trebuie să întrunească următoarele trei elemente: 1. Să existe o falsă arătare a medicului sau chirurgului; 2. Această arătare să fie făcută cu rea credință; 3. Certificatul să fie dat spre a servi la autorități. — Din aceste trei elemente cel mai esențial este intențiunea delictuoasă, și această intențiune o formență acordul de voință și reaua credință dintre plâsmuitorul certificatului și persoana pentru care se eliberează. Ca urmare, faptul unui medic de a elibera unei persoane un certificat medical, prin care atribuie unor leziuni existente o altă cauză decât cea adevărată, datorită unei erori de diagnostic, rezultat al nepriceperii, greșelii sau inducerii în eroare prin simulația pseudo-pacientului, iar nu printr'o intenționată prefacere a adevărului săvârșită de convență cu solicitatorul certificatului, nu constituie delictul prevăzut și pedepsit de art. 137 c. p., atunci mai ales când se constată în fapt că certificatul eliberat nici nu era măcar destinat să servească înaintea unei autorități.

2. Circumstanța agravantă prevăzută de secundul alineat al art. 137 c. p., pentru a exista legalmente, trebuie ca medicul sau chirurgul să fi pretins sau primit o sumă de bani, care să depășească onorariul ce i s'ar fi cuvenit pentru eliberarea certificatului, dată fiind importanța boalei și situația lui profesională. În consecință în faptul unui medic de a primi pentru eliberarea unui certificat, suma de 40 lei, Judecătorul trebuie să vadă onorariul cuvenit medicului, iar nu un dar obținut în sensul art. 137 al. 2 c. p.

Tribunalul,

Asupra acțiunii penale de față, prin care d-rul I. Friedman, din Câmpina, este pus sub inculpare pentru faptul prevăzut și pedepsit de art. 137 cod. penal;

Având în vedere rechizitoriul Parchetului Tribunalului Prahova No. 7508/920, actele din dosar, interogatoriul inculpatului, depunerile martorilor, concluziunile d-lui procuror și ale apărării;

Având în vedere că din toate acestea, rezultă în fapt următoarele: Ziarul «Socialismul» din Iulie 1920, sub titlu «Teroarea dela Câmpina», publicând o serie de informațiuni referitoare la modul cum comandantul mi-

*) Confirmată prin decizia No. 94 din 1 Aprilie 1921 a Curții de Apel București, secția I. (N. R.).

litar din acea regiune executa unele măsuri de ordine, și cum acele informațiuni se sprijineau pe niste dovezi medico-legale emanate dela inculpatul dr. Friedman, comandantul local, bănuind că acele atestări medicale se dedeau în scopul de a produce în lumea muncitoare o atmosferă dușmănoasă pentru rolul armatei, a travestit în haine civile pe caporalul Poponichi dela acel comandament — unul din martorii audiați în cauză — și l'a trimis inculpatului sub înfățișare de muncitor sindicalist, armat și cu actele doveditoare ale acestei calități (furnizate de către Comandamentul militar, a se vedea depozitiunile martorilor) pentru a solicita un certificat. Numitul caporal s'a plâns inculpatului că a fost bătut de către comandant, și, prefăcându-se că are dureri, ceru să fie examinat și să i se elibereze un certificat; inculpatul procedând la examinarea pseudo-pacientului, constată niște sângăriituri pe obraz și niște contuziuni pe fesa dreaptă, în baza cărora dă certificatul cu data de 25 Iulie, corijată prin o adăogire în 27 Iulie. Martorul Poponichi afirmă că ar fi plătit medicului cu acea ocaziune 40 lei, fără a putea dovedi, fapt ce se neagă de către inculpat;

În aceeași zi, la comandament, o comisiune medicală alcătuită din 5 persoane, examinează pe caporal, și cu toate afirmările acestuia și în fața reuniunii medicale (după cum rezultă și din adresa Comandamentului No. 62/920 și din declarația pacientului improvizat) că ar fi bătut, constatarea medicală arată că numitul Poponichi nu ar fi prezentat nici o urmă de violență;

A doua zi aceeași comisiune, și individual doi din medicii ce o compuneau, liberează atestări medicale că individul Poponichi prezintă niște zgârieturi pe ambii obraji și o ușoară iperemie sau «o suprafață eritematoasă» pe fesa dreaptă;

Având în vedere, că astfel după cum s'au petrecut faptele, inculpatul nu ar fi putut fi făcut vinovat, că în certificatul medical ce a eliberat a căutat să dea, cu cea credință, atestări neadevărate asupra stărei sănătății individului Poponichi, întrucât contextul certificatului cuprinde expunerea și descrierea unor *semne existente* constatate cu prilejul examinării medicale, cari dacă sunt explicate de către inculpat ca fiind datorite unor violențe, concordă totuși într-o oarecare măsură, din punct de vedere al existenței lor, cu expunerea comisiunii de medici făcută în ziua de 28 Iulie și mai cu seamă cu cea individuală cu aceiași dată a medicilor Cohn și Popescu;

Că în această privință ar fi fost de folos, pentru luminarea cauzei, fotografierea în ziua de 27 Iulie a subiectului examinat, pentru că prin fotografiere s'ar fi putut fixa semnele exterioare ce ar fi existat pe corpul caporalului Poponichi. Din cercetările actelor dosarului însă și din depozitia martorului Pătrășcoiu luată în ședință, Tribunalul constată că această fotografiere, deși solicitată de inculpat prin două petițiuni aflate la dosar, i-a fost refuzată și de căpitanul Pătrășcoiu (vezi depozitia sa de martor) și de către autorități (vezi rezoluția «văzut» a polițaiului Câmpina pe petiția înregistrată la No. 6046/920 și motivarea aceluiași funcționar în această privință în procesul său verbal dela 27 Iulie 1920);

Având în vedere că, în tot cazul, există o *contradicțiune între examinarea medicală* făcută de comisiunea de medici în ziua de 27 Iulie și cele din ziua următoare a aceleiași comisiuni și a aceluiași medici mai sus numiți; în adevăr, comisiunea chemată în ziua de 27 Iulie după cererea martorului Pătrășcoiu, spre a verifica constatările medicale ale inculpatului din certificatul inculpatului, prin actul de examinare ce încheie, constată că individul Poponichi — ce se plângea că ar fi fost bătut

— nu prezintă nici o urmă de violență; iar în ziua de 28 Iulie, în urma unei noi examinări solicitate de către inculpat, aceeași comisiune constată existența a două mici excoriațiuni câte una de o parte și de alta a feței, care, deși au fost observate și la examenul prim (27 Iulie), existența lor — cu toate că explicate de comisiune ca fiind «produse probabil din brici», — nu este consemnată în examenul inițial dela 27 Iulie al comisiunii; pe de altă parte, tot la 28 Iulie, medicii Cohn și Popescu, constată, în contradicție cu examinarea comisiei dela 27 Iulie, existența pe fesa dreaptă a subiectului examinat, a unei «suprafațe eritematoase» ori o «ușoară iperemie»;

Că deși toate aceste piese de comparațiune din ziua de 28 Iulie, diferă de certificatul inculpatului din punct de vedere al complexului cercetărilor ori *sub raportul terminologiei*, în mod neîndoios însă și în armonie cu inculpatul, *dovedesc un lucru cert, acela al existenței unor semne exterioare* pe corpul caporalului Poponichi, semne ce nu se văd constatate ca existând în examenul comisiunii dela 27 Iulie;

Considerând că din toate acestea, rezultă că examinarea comisiunii cu această dată, menită a servi ca piesă confruntătoare în analiza Tribunalului ar fi trebuit să facă certificatul în cauză, câtă a fi considerată ca nesențioasă și a se înlătura ca atare;

Având în vedere că, stabilit fiind că individul Poponichi — după declarațiunile sale proprii — nu ar fi suferit nici o lovire, astfel în cât semnele ce s'ar fi constatate ca existând pe corpul său să poată fi datorite vre-unor violențe, vina inculpatului ar consta totuși în aceea că, în certificatul ce a liberat, atribue acestor cauze, urmele externe ce constată la examinare;

Având în vedere că o examinare medicală, făcută chiar cu bună credință, este condiționată în afară de unele elemente ca: conștiințiozitatea examinatorului, cunoștințe, aptitudine, etc. și de altele de ordin public, aparținând de o potrivă și subiectului și examinatorului și circumstanțelor cari înconjoară examinarea; că astfel fiind, nu numai că nu ar fi surprinzător ca doi examinatori ce au cercetat simultan același subiect, să ajungă la constatări și concluziuni diferite, dar s'ar putea chiar ca același observator, examinând același subiect la intervale de timp deosebite și în împrejurări care să difere într-o neînsemnată nuanță, să ajungă la concluziuni cu totul distincte.

Că prin urmare, în speță, ținând seamă de toate împrejurările de fapt în care s'a produs examinarea inculpatului, date fiind elementele: semnele exterioare ce prezinta pe corp pseudo pacientul Poponichi, manifestările sale de durere, imperceptibile în nici un fel pentru medic, examinarea asemănătoare ce inculpatul făcuse cu câteva zile înainte de 27 Iulie unor muncitori (a se vedea la dosar certificatele inculpatului prin care constatase semne de violență și plăgi, controlate și de alți medici, cu toate că mai în urma examenului său); zvonurile ce circulau prin ziare și prin lumea sindicalistă din Câmpina că muncitorii sunt maltratați; istorisirea neverosimilă și intenționat făcută de Poponichi, care se prezinta ca socialist sindicalist, că ar fi fost bătut de către comandantul militar; faptul că inculpatul ar fi manifestat, în nenumărate împrejurări, înclinări sufletești și apropiieri de principii politice pentru muncitorii socialiști, toate acestea erau elemente de natură a determina ca examinarea făcută de către inculpat să nu fie imparțială, ci din potrivă pătimașă; concluziunea: voința sa de a se comporta în această împrejurare ca un examinator nepărtinitor era alterată de acest complex de circumstanțe și de stări psihice, fără de a lipsi buna credință;

Considerând că, spre deosebire de codul penal francez, care limitează în mod expres scopul întrebuițării acestor certificate — dispensarea sau scutirea posesorului certificatului de un serviciu public, element esențial al existenței delictului (*Garraud, III, No. 1118, pag. 668; F. Hélie et I. Depeiges, Pratique criminelle, T. II, No. 434 p. 375*), — legiuitorul român, din felul de redactare a art. 135 și 137 c. p. a înțeles să difere de art. 159 și 160 c. p. francez, prin aceea că generalizează scopul acestei întrebuițări înaintea autorităților, adăugând pe deasupra și societățile de asigurare;

Că însă legea română nu diferă de loc de cea franceză sub raportul intențiunii bine hotărâtă pentru detentorii certificatelor de a înșela autoritatea sau societatea de asigurare înaintea cărora le produc, și de a obține astfel dispensa de servicii publice, legale, o condamnățiune și o despăgubire civilă în vre-un proces de lovire, o asigurare, etc.

Considerând că așa dar, dacă legiuirea franceză limitează întrebuițarea certificatelor acestora, iar legea română o generalizează, în ce privește însă pe deținătorul certificatului și una și alta cer să existe: *intențiunea delictuoasă* a acestuia de a se servi de certificat în scopul de a trage un profit și implicit de a prejudicia — după codul nostru penal — ori statul ori un particular, ori o societate de asigurare; că deci acest profit și această prejudiciere urmează să existe în mod inevitabil ca element esențial al delictului. Or, din examinarea dosarului, și ținând seamă de felul cum s'a petrecut faptele, Tribunalul constată că solicitatorul certificatului nu urmărea folosul de a se servi de certificat conform art. 137, așa încât nici prejudiciul corelativ nu ar fi putut să existe;

Considerând că legea penală din punct de vedere al intențiunii delictuoase, condiționează existența delictului prevăzut de art. 137, de *acordul voinței și relei credințe dintre plâsmuitorul certificatului și persoana pentru care se eliberează*, întrucât este evident că un asemenea certificat pentru ca să poată să întrunească elementele prevăzute de acest articol și anume: 1. *o afirmare falsă a medicului sau a chirurgului*; 2. *afirmarea să fie făcută cu rea credință și* 3. *certificatul să fie dat spre a servi la autori ai* (*Tanovicéanu, Vol. I, No. 1030, p. 618*), trebuie să aibă loc *ab initio, un acord intențional culpabil*. În adevăr, numai atunci medicul ar putea comite delictul prevăzut, când de convență cu pseudo-pacientul ar afirma în certificatul ce eliberează lucruri și fapte contrarii realității;

Că această intimă legătură a intențiunilor culpabile, se mai deduce din faptul că legiuitorul, condus de principiile puse sub titlul complicității, înflege aceiași pedepsă și medicului plâsmuitor al certificatului și persoanei care s'ar servi de dânsul;

Că prin urmare, în speță, numai dacă martorul Poponichi, s'ar fi dus la inculpat, și, mărturisindu-i că, deși în adevăr nu a fost victima violenței comandantului militar, i-ar fi solicitat totuși un certificat care să constate urmele unei atari violențe, iar inculpatul i-ar fi eliberat un asemenea certificat, s'ar fi putut întruni concursul de rea credință avut în vedere de legiuitor;

Că însă din examinarea dosarului și din instrucțiunea orală urmată în ședință publică, Tribunalul nu numai că nu găsește că ar fi existat acest acord culpabil de voințe, dar din potrivă constată că *impostorul Poponichi în mod mesteguit și intenționat a căutat să-și falsifice situațiunea sa de pacient și să surprindă și să înșele astfel sentimentele și buna credință a medicului*;

Considerând că din punct de vedere al actului delictuos atât medicul cât și falgul pacient, conform art.

art. 137 c. p., *trebuie să aibă nestrămutată intențiunea comună că certificatul plâsmuit să servească în fața unei autorități sau a unei societăți de asigurare, cu scopul de a aduce un profit nepermis pacientului și un prejudiciu statului sau particularului*;

Că prin urmare, chiar dacă inculpatul știa sau își închipuia că certificatul ce a liberat urma să fie întrebuițat în scopurile prevăzute de art. 137, pentru pacient, intențiunea folosinței certificatului nu putea să fie aceeași, constatat fiind că martorul Poponichi nu solicitase acest act în scop de a se folosi de el potrivit pomenitului articol;

Că, deci, certificatul obținut pe această cale de către Poponichi nu putea servi acestuia potrivit intențiunii sale, decât spre a dovedi cu el incompetența inculpatului ca medic, ori ușurința și imparțialitatea sa profesională, atunci când, datorită unor sentimente sau accidente de ordin politic, ori cărui semn văzut pe corpul unui sindicalist îi atribuia drept cauză violențele și lovirile;

Că fără de îndoială dacă aceste lucruri sunt de natură a micșora valoarea ori prestigiul profesional al inculpatului, și cad sub oprobiul moralei, ele scapă însă în tot cazul legei penale;

Considerând, în privința faptului că inculpatul ar fi primit o plată pentru certificatul ce a liberat nu numai că lucrul nu se dovedește decât cu afirmarea lui Poponichi, dar, astfel cum s'au petrecut faptele *această plată nu ar fi putut constitui decât o remunerare a oficiului său de medic, și în tot cazul nu o circumstanță agravantă în sensul al. ultim al art. 137 c. p.*

Considerând deci că din toate actele dosarului și instrucțiunea ce s'a urmat în cauză nu rees indicii temeinice care să învedereze întrunirea elementelor esențiale ale delictului, Tribunalul urmează să achite;

Pentru aceste motive, redactate de d-nul C. Cristodorescu și în neunire cu concluziunile d-lui procuror, Tribunalul, achită etc.

(ss) *Const. Cristodorescu; Dem. Ștefănescu-Friboi.*

p. Grefier (s) *M. Tănăsescu*

NOTA. — Instanțele noastre judecătorești n'avem cunoștință să fi fost până acum chemate a face aplicația art. 137 c. p., iar în Franța, dupe cum semnaleză Garraud, dela promulgarea codului penal se întâlnesc foarte puține urmări vizând dispozițiunile cuprinse în articolul corespunzător (160) din codul penal francez. Doctrina penală atribue această stare de lucruri dificultăților pe cări le ridică aproape întotdeauna aplicarea sus menționatele texte de lege. În adevăr, prima condițiune a delictului fiind ca medicul să facă certificări contrarii adevărului asupra stării sănătății unei persoane, se înțelege cât de anevoioasă e adesea proba unei atari falsificări; căci atestările cari nu poartă asupra unui fapt simplu și absolut, ci asupra unui fapt moral a cărui apreciere este subordonată unor cunoștințe speciale, sunt susceptibile de erori săvârșite cu bună credință. Dacă e vorba de o boală internă, de o constituție fizică mai mult sau mai puțin bolnăvicioasă, cum s'ar putea oare stabili falșitatea atestării? Prevenitul nu va putea el invoca divergențele cari despart chiar lumea medicală? Nu va putea el să se apere invocând

ignoranța sa? Tribunalele mai înainte de a condamna, s'ar vedea dar nevoite să aprecieze certificatul însuși, și trebuie să se ferească de a face o prea mare incursiune în domeniul exclusiv medical, spre a nu se expune de a vedea un delict într'un fapt care dovedește numai eroarea sau ignoranța medicului, ceea ce nu intră în prevederile legii, căci legea nu pedepsește incapacitatea medicală¹⁾

La aceste judicioase considerațiuni vine apoi să se adauge delicata chestiune a *boalelor simulate*. Operă de judecată și apreciere, diagnosticul rămâne totdeauna un teren prielnic pentru erori, și simulatorii pot foarte bine să continue a surprinde buna credință a medicului, chiar atunci când acesta ar avea rolul de expert chemat anume să se pronunțe asupra unui presupus caz de simulație, necum când, fără ca bănuiala lui să fie măcar trezită, ar fi chemat, în exercițiul profesiei sale, să diagnosticeză cutare sau cutare caz ce i s'ar prezenta. *Boalele simulate propriu zise*, adică cele de cari bolnavul afirmă în mod fals că este atins, deschid un larg cadru de clasificare.

Avem astfel: 1. *Simulație completă*: a) boli alelate; b) boli imitate; 2. *Simulație parțială*: a) boli provocate; b) boli exagerate; c) boli agravate; d) boli întreținute²⁾.

N'am intenția nici posibilitatea de a intra aci în complicata cercetare a bolilor simulate, cari formează obiectul unor speciale tratate științifice. Mă voi mărgini numai să semnaliez că simulația, chiar atunci când formează obiectul unei expertize medicale poate prilegiu erori *posibile, probabile sau fatale* de diagnostic, necum atunci când vine să surprindă buna credință a medicului în exercițiul profesiei lui. E generalmente recunoscut astăzi, în urma studiilor speciale ce s'au făcut, că, pentru expertizarea bolilor simulate nu poate să existe proceduri de diagnostic propriu zise: sunt, și aceasta e firesc, proceduri și metode de examen a bolnavilor, dar nu pot fi proceduri de judecată. Judecata fiind un act esențialmente individual, este inadmisibil să existe în medicină proceduri pentru desvăluirea simulațiunii, câtă vreme nu există nici un mijloc exact mecanic de a pune un diagnostic, ori care ar fi; aceasta însemnează cu alte cuvinte, că *nu există semn pathognomic al nici unei boli*, ceea ce e un adevăr clasic de primul ordin³⁾; ca urmare, și privind lucrul din punctul de vedere al aplicării art. 137 c. p., socotim că e aproape imposibil judecătorește să se stabilească că un medic a dat, *cu știință*, un certificat

medical în care a alterat adevărul asupra stărei sănătăței unei persoane, atunci când medicul poate susține că, atribuindu-i o boală pe care nu o are, certificarea incriminată sau e rezultatul simulațiunii bolnavului, sau, independent de orice simulație din partea acestuia, e datorită unei simple greșeli de diagnostic, unei confuziuni cu o altă boală pe care o prezintă realmente bolnavul, dar pe care el ca medic a interpretat-o rău (*boli imputate*).

Speța supusă judecării tribunalului Prahova, nu face decât să illustreze veracitatea principiilor pe care le semnalăm, înfațișind un caz tipic de simulație completă, rezultat al unei urzeli dibace, în care bolnavul făcând medicului falșă afirmație că a fost bătut, a exhibat în același timp examenului său *leziuni traumatice provocate*, consistând în zgârieturi (excoriațiuni) și vânătăi (echimoze). Nu s'a stabilit în instanță în ce chip aceste leziuni au fost provocate, dar cert fiind că pseudo-pacientul nu fusese victima rețelilor tratamente de cari în mod fals se plânsese doctorului, și având în vedere scopul pe care l'a urmărit de a induce în eroare, nu mai încapă îndoială că ele au fost produse prin vreun mijloc oare care, lucru perfect admisibil științificește.

Vânătăile (echimozele) pot fi în adevăr provocate, după indicațiile lui Brouardel, fie prin mici lovituri repetate, fie prin sugere. Echimozele vechi pot fi simulate, fie prin frecare cu o bucată de plumb, fie prin fricțiune cu urzici sau încă prin întrebuițarea nitrului de argint. Invechindu-se, aceste echimoze artificiale nu se modifică, ca echimozele autentice. În ce privește *excoriațiunile* (zgârieturile) (*Lecercle* a semnalat că oarecari soldați obțineau excoriațiuni după voință frecând viguros pielea cu marginea bine strânsă a bandei de pânză care formează contra-epoleții).

Pentru a întreține excoriațiile se practică în mod curent frecarea cu săpun și se reface apoi pansamentul. Cicatrizarea e în mod indefinit întârziată când această aplicație e repetată.

Intr'o scrisoare pe care ținea s'o treacă unul dintre simulatorii puși sub observație într'un serviciu, rețeta recomandată consista în sistemul de a freca pielea c'un amestec de sare fină și murdărie de unghii. Dimineața înainte de vizită, se face o spălătură cu apă pentru ca urmele suspecte să dispară⁴⁾.

Cât despre *impotenza dureroasă* de care pseudo-pacientul se plângea, era și mai de natură să atragă o certificare eronată, dat fiind întreg cortegiul de falșități, a cărui victimă se afla medicul, și dificultatea foarte mare ce există întru a fi în mod precis apreciată⁵⁾.

1) *Hélie*, II, No. 764, *Garraud*, III, No. 1119, pag. 671.

2) *Boisseau*, *Maladies Simulées*, pag. 30).

3) *Chavigny*, *Diagnostic des maladies simulées*, pag. 27.

4) *Chavigny*, *op. cit.* pag. 275 și 276.

5) *Chavigny*, *op. cit.* pag. 283.

Speța soluționată de Trib. Prahova prin sentința pe care o publicăm, în afară de chestia simulațiunii boalei, a cărei victimă ar fi putut cădea un bun practician ca medicul Friedman, dacă n'ar fi avut norocul unei justiții perspicace, a relevat cât de divers poate fi uneori diagnosticul medical în acelaș caz, și ce puțină bază se poate pune pe părerile medicilor chemați să se pronunțe ca experți asupra cauzelor unei boli sau leziuni oarecare.

În cazul pseudo-pacientului Poponichi, după ce medicul Friedman, indus în eroare printr'o simulație completă, a eliberat un certificat în ziua de 27 Iulie 1920, constatând pe obrazul acestuia sgârieturi, iar pe fesa dreapta echimoze, leziuni cari existau realmente, dar pe cari dintr'o explicabilă eroare le-a atribuit unui corp contondent, cum și o incapacitate dureroasă, pe care o acuza cu tenacitate examenul, jucând perfect comedia; în aceeași zi cinci medici, examinându-l din nou, eliberează un certificat prin care declarau în mod categoric că numitul nu prezenta *nici o urmă de violență*, pentru ca a doua zi, supunându-l unui nou examen, în urma protestărilor confratelui pe nedrept învinuit, să menționeze *existența a două mici escoriațiuni* de o parte și alta a feței, atribuind însă leziunile unui *briciu*, iar nu unui corp contondent. În fine, în ziua de 30 Iulie 1920, doi dintre medicii semnatari ai acestui din urmă certificat, sunt siliți să recunoască, printr'un alt certificat că, cu prilejul examenului medical dela 28 Iulie, au constatat că pseudo-pacientul, pe lângă escoriațiunile faciale, mai prezenta pe fesa dreaptă, — după termenii întrebunțați de unul: *o ușoară iperemie*, — după expresiunea altuia: *o suprafață eritematoasă*; crezând, ambii, că prin această terminologie puteau să scuze trecerea sub tăcere a unor leziuni existente pe trupul pseudo-pacientului din ziua primului examen! Pentru mine lucrul nu e tocmai surprinzător, fiindcă mi-a fost dat să aud și să văz contradicții și mai extraordinare în materie de expertiză medico-legală; dar cazul dela Cămpina nu e mai puțin de reținut.

Fără a intra în prea multe amănunte de ordin pur medical, tribunalul Prahova s. II a știut să rezume în formula unui remarcabil considerent toate cauzele lăuntrice s'au externe datorite căroră, medic și pacient, prilejuesc diagnosele eronate, și cât de netăgăduit e adevărul că, dacă doi sau mai mulți examinatori pot să atribuie aceluiași subiect boli cu totul diferite, eroarea de diagnoză poate merge până acolo, în cât un singur examinator, cercetând același subiect la intervale de timp variate și în împrejurări deosebite, să ajungă la concluzii diametral opuse.

Trecând la examenul chestiunii de drept, tribunalul Prahova s. II, după ce semnalează deo-

sebirea de redacțiune dintre art. 135 și 137 c. p. român și art. 159 și 160 c. p. fr., arată, cu drept cuvânt, că legea română nu diferă de cea franceză sub raportul *intențiunii delictuoase* a infractorilor. Această intențiune delictuoasă, care e fără îndoială cel mai esențial element pentru constituirea delictului prevăzut și pedepsit de art. 137 c. p., tribunalul Prahova, printr'o proprie și justă argumentare, n'o consideră realizată în sensul legii decât prin acordul de voință și rea credință dintre plâsmuitorul certificatului și persoana pentru care se eliberează.

În sfârșit, tribunalul se ferește de a confunda darurile și făgăduelile ce pot fi făcute unui medic cu onorariile ce i sunt datorite pentru remunerarea serviciilor lui. Doctrina penală în această privință dă ca normă călăuzitoare quantumul sumei primită de medic. Dacă suma e minimă și nu excede limitele unei retribuții obișnuite, având în vedere gravitatea boalei și reputația medicului, pentru magistrat trebuie să fie evident, că e vorba de un onorariu, iar nu despre darul și făgăduiala la care se referă art. 137 c. p. (160 c. p. fr.), și că e probabil atunci, dacă boală nu există, că medicul a cedat unui sentiment de afecțiune sau unor solicitări dela cari nu s'a putut sustrage. Dacă din potrivă suma e relativ considerabilă, există un indiciu că certificatul n'a fost obținut de cât în urma darurilor și făgăduelilor. Toată dificultatea consistă dar, în fapt, întru a distinge cazurile în cari a fost o simplă complizență de cazurile în cari a avut loc *corupțiune*⁶⁾.

Iată de ce sentința corecțională cu No. 1.383/920 a Tribunalului Prahova s. II, care are și marele merit de a infățișa considerente de sorginte proprie, în lipsa ori căror alte jurisprudențiale isvoare de inspirație, constituie o remarcabilă pagină de jurisprudență penală.

Dealtmintrelea *Cartea de apel din București*, s. I, adoptând în totul, prin *deciziunea corecțională cu No. 94 din 1 Aprilie 1921*, faptele și motivele din sus menționata sentință și confirmând-o prin respingerea apelului făcut de parchetul de Prahova, n'a făcut altceva de cât să întărească prin autoritatea ei, inportanta soluțiune judecătorească pe care ne facem o deosebită plăcere semnalând'o.

I. GR. PERIETEANU

6) *Garraud, III, No. 1.119; F. Hélie, II, No. 764, No. 503 jos.*

Rugăm stăruitor pe d-nii abonați din provincie a nu mai aștepta alte invitațiuni, sau sosirea încasatorilor, și a bine voi să trimită achitarea abonamentului prin mandat postal, direct la Administrația ziarului „Curierul Judiciar“, București, Rahovei 5, notînd pe cotorul mandatului „pentru abonamentul datorat partida No.“